

**INFORMACJA O BUDŻECIE
AGENCJI RYNKU ROLNEGO
NA 2017 ROK**

WARSZAWA, grudzień 2016 r.

Projekt ustawy budżetowej na 2017 r. w zakresie dotyczącym Agencji Rynku Rolnego

W projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. środki budżetowe dla Agencji Rynku Rolnego (zwanej dalej ARR) przedstawiają się następująco:

WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa ogółem 452 707 tys. zł

Środki finansowe dla ARR z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)

część 35 – Rynki rolne – limit wydatków: 425 563 tys. zł

1. Dotacja podmiotowa na działalność statutową 135 865 tys. zł

(na wydatki administracyjne)

2. Dotacje celowe na działalność statutową 226 104 tys. zł

- na wydatki bieżące 216 604 tys. zł

(z tego: dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych 118 000 tys. zł, dopłaty krajowe do materiału siewnego 90 604 tys. zł, działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych 4 000 tys. zł, wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą 4 000 tys. zł)

- na wydatki majątkowe 9 500 tys. zł

3. na pomoc techniczną w ramach PROW 2014-2020 3 431 tys. zł

(finansowanie pomocy technicznej PROW 2014-2020 w kwocie 2 183 tys. zł, współfinansowanie pomocy technicznej PROW 2014-2020 w kwocie 1 248 tys. zł)

4. na płatności realizowane w ramach filaru I WPR 60 163 tys. zł

(współfinansowanie programów wsparcia rynku produktów pszczelich, programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych, programu „Owoce i warzywa w szkole”, zapobiegania zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku oraz podatek VAT od WPR)

Środki finansowe dla ARR z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MR,PiPS)

część 44 – Zabezpieczenia społeczne: **27 144 tys. zł**

Dotacje celowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ 2014-2020) :

- na pomoc techniczną **7 196 tys. zł**

(w ramach finansowania 6 117 tys. zł i w ramach współfinansowania 1 079 tys. zł)

z tego przeznaczono na:

- *na wydatki bieżące* **3 546 tys. zł**

(materiały, usługi obce, pozostałe wydatki)

- *na wynagrodzenia wraz z pochodnymi* **3 650 tys. zł**

- na wydatki na PO PŻ 2014-2020 (współfinansowanie z budżetu państwa)

19 948 tys. zł

(zakup artykułów spożywczych, koszty administracyjne, magazynowania i transportu oraz środki towarzyszące ponoszone przez organizacje partnerskie)

WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH **425 029 tys. zł**

Dotacje celowe:

część 35 – Rynki rolne:

- na finansowanie filaru I WPR **311 989 tys. zł**

część 44 – Zabezpieczenia społeczne:

- na wydatki na PO PŻ 2014-2020 **113 040 tys. zł**

Po wykorzystaniu w/w przyznanych ARR limitów, MRiRW i MR,PiPS będą występować o uruchomienie środków z rezerwy celowej na 2017 r. – część 83:

w ramach budżetu państwa: **93 887 tys. zł**

- na płatności realizowane w ramach filaru I WPR **60 163 tys. zł**

- na wydatki na PO PŻ 2014-2020 **33 724 tys. zł**

w ramach budżetu środków europejskich:	503 088 tys. zł
- na finansowanie filaru I WPR (prefinansowanie)	311 988 tys. zł
- na wydatki na PO PŻ 2014-2020	191 100 tys. zł

Łączne zapotrzebowanie na środki na działania ARR w 2017 r. wyniesie 1 474 711 tys. zł

Dodatkowo - wydatki administracyjne ARR będą finansowane w ramach środków własnych w wysokości 344 tys. zł oraz środków planowanych do uzyskania z tytułu obsługi przez ARR funduszy promocji produktów rolno-spożywczych w wysokości 1 700 tys. zł.

Łączna kwota wydatków na działania ARR w 2017 r. wyniesie 1 476 755 tys. zł.

(Wydatki na 2017 r. wyniosą 1 640 097 tys. zł i obejmują planowane wydatki w kwocie 163 342 tys. zł. przeznaczony na finansowanie nadzwyczajnej pomocy w ramach kryzysów w sektorze rolnym)

Dla porównania – planowane wydatki w 2016 r. wynoszą 1 957 905 tys. zł.

DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA

Planowane do uzyskania dochody ARR:

- z tytułu opłat produkcyjnych na rynku cukru **70 551 tys. zł**

W roku 2017 ARR przewiduje uzyskać wpływy stanowiące dochody budżetu państwa z tytułu opłat produkcyjnych na rynku cukru (dział 010 §, rozdział 01040, § 8500) w kwocie **17 124 tys. EUR (70 551 tys. zł)**.

Powyższa prognoza została opracowana na podstawie zapisów rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji (...). Zgodnie z w/w rozporządzeniem wartość opłaty cukrowej wylicza się jako iloczyn stawki określonej w art.7 ust. 1 oraz kwoty produkcyjnej przyznanej producentom, zgodnie z art. 136 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych (...).

Do wyliczeń środków finansowych zgodnie z założeniami makroekonomicznymi wyszczególnionymi w informacji Ministerstwa Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków

finansowych projektowanych ustaw” (aktualizacja – maj 2016 r.) zastosowano kurs w wysokości 4,12 PLN/EUR.

Dla porównania planowane dochody w 2016 roku wynoszą 69 012 tys. zł.

Ponadto szacuje się, że Agencja na rynku zbóż rozdysponuje z magazynów interwencyjnych 10 tys. ton pszenicy zwyczajnej o wartości **1 013 tys. EUR (4 174 tys. zł)**.

Zakłada się, że ARR na rynku mleka i przetworów mlecznych w 2017 r. rozdysponuje z magazynów interwencyjnych towary zakupione w poprzednim roku, tj.: 1 tys. ton masła o wartości **2 218 tys. EUR (9 136 tys. zł)** i 15 tys. ton OMP o wartości **25 470 tys. EUR (104 936 tys. zł)**.

Poza tym w 2017 roku ARR przewiduje uzyskać wpływy, które wyniosą **602 tys. EUR (2 480 tys. zł)** i będą obejmować refundację środków w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020 zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 349 z późn. zm.).

Do wyliczeń środków finansowych zgodnie z założeniami makroekonomicznymi wyszczególnionymi w informacji Ministerstwa Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” (aktualizacja – maj 2016 r.) zastosowano kurs w wysokości 4,12 PLN/EUR.

WPROWADZENIE

Agencja Rynku Rolnego działająca na podstawie:

- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz.U.2016 r. poz. 401 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie nadania statutu Agencji Rynku Rolnego (Dz.U.2008 r. Nr 30, poz. 181 z późn. zm.),
- art. 92, ust. 1 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U.2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) z dniem 1 stycznia 2012 r. – jako agencja wykonawcza,
- ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014, poz. 1146 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia Agencji Rynku Rolnego agencją płatniczą (Dz. U. 2004, Nr 76, poz. 713 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. 2006, Nr 204, poz.1507 z późn. zm.)

planuje do realizacji w 2017 roku następujące działania związane z:

1. administrowaniem mechanizmami wspólnej polityki rolnej (WPR), w tym:
  - stabilizacja rynków (interwencyjne zakupy towarów, dopłaty, wsparcie w sytuacjach kryzysowych) na określonych rynkach rolnych,
  - współfinansowanie mechanizmów WPR z budżetu krajowego (program wsparcia rynku produktów pszczelich, programy działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych, program "Owoce i warzywa w szkole" oraz zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku),
  - obsługa programów operacyjnych (uznanych organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego),

- finansowanie podatku VAT od WPR,
- 2. administrowaniem mechanizmami krajowymi (dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, dopłaty do materiału siewnego),
- 3. promocją produktów rolnych i rolno-spożywczych,
- 4. wspieraniem rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą,
- 5. realizacją pomocy technicznej w ramach PROW 2014-2020,
- 6. administracją zapewniającą realizację nałożonych zadań statutowych (wydatki administracyjne),
- 7. administrowaniem funduszami promocji produktów rolno – spożywczych zgodnie z ustawą z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno - spożywczych (Dz. U. 2009 r. Nr 97 poz. 799 z późn. zm.),
- 8. realizacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ 2014-2020) wraz z pomocą techniczną.

Przedmiotem działań w 2017 r. będą również mechanizmy nieskutkujące wypłatą środków finansowych. W ramach realizacji mechanizmów nieskutkujących płatnościami ARR będzie w 2017 r. monitorować produkcję na rynku mleka. Prowadzone będą także działania w ramach wymiany towarowej produktami rolno-spożywczymi z zagranicą – Agencja będzie m.in. wystawiać pozwolenia wywozowe i przywozowe oraz zaświadczenia P2 (upoważniające eksportera do skorzystania z obniżonej stawki celnej przy dopuszczeniu makaronu do swobodnego obrotu w USA), obsługiwać kontyngenty przywozowe, a także rozliczać i zwalniać zabezpieczenia. ARR będzie monitorować potencjał produkcyjny winorośli i wina oraz administrować rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży. Ponadto, w zakresie odnawialnych źródeł energii, ARR będzie: monitorować produkcję biogazu rolniczego, prowadzić ewidencję jego mikroinstalacji, monitorować rynek biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz produkcję biopłynów, a także gromadzić informacje o infrastrukturze energetycznej w kraju. Agencja będzie również monitorować produkcję i pobierać opłaty na rynku cukru, kontrolować przetwarzanie cukru przemysłowego oraz rafinację cukru przywiezionego spoza UE. Mogą być również wystawiane certyfikaty dla masła i OMP, przeznaczonych do interwencyjnego zakupu w innych państwach członkowskich UE. ARR przeprowadzać będzie także kontrole techniczne w ramach administrowanych mechanizmów oraz prowadzić działalność analityczno-informacyjną, upowszechniającą informację rynkową.

Zgodnie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz ustawą o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich ARR została podmiotem wdrażającym działanie „Współpraca” oraz działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”.

Agencją płatniczą dla PROW 2014-2020 jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Plan finansowy ARR został opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 (Dz. U. 2016 r., poz. 735), po przeprowadzeniu szczegółowej analizy potrzeb i uwzględnieniu kwoty wydatków na realizację zadań ustawowych, przyznanej ARR zgodnie z projektem ustawy budżetowej na 2017 r.

BUDŻET PAŃSTWA

Uzasadnienie planowanych przychodów i kosztów ARR na 2017 r.

Plan finansowy ARR stanowiący Załącznik nr 11 (Tabela 7) do projektu ustawy budżetowej na 2017 r. w części A został sporządzony w układzie memoriałowym.

Szczegółowe uzasadnienie poszczególnych pozycji przedstawia się następująco:

Poz. I. STAN NA POCZĄTEK ROKU

w tym:

<i>poz. 1 Środki obrotowe</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 1.1 Środki pieniężne</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 1.2 Należności krótkoterminowe</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 1.3 Zapasy</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 2 Należności długoterminowe</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 3 Zobowiązania</i>	<i>9 923 tys. zł</i>

w tym:

<i>poz. 3.1 z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów</i>	<i>0 tys. zł</i>
<i>poz. 3.2 wymagalne</i>	<i>0 tys. zł</i>

Poz. II. Przychody ogółem w kwocie **376 713 tys. zł**

Poz. II. 1 Przychody z prowadzonej działalności **1 700 tys. zł**

Pozycja ta obejmuje planowane do uzyskania przychody zgodnie z ustawą z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno – spożywczych (Dz. U. 2015 r., poz. 2122). Ujęta kwota przychodów nie przekracza poziomu 3,5% planowanych wpływów z funduszy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1.04.2010 r. w sprawie rodzajów kosztów związanych z realizacją przez ARR zadań pokrywanych ze środków funduszy promocji produktów rolno-spożywczych oraz sposobu i warunków przekazywania i rozliczania tych środków (Dz. U. 2010, Nr 76 poz. 498).

Poz. II. 2 Dotacje z budżetu państwa 363 096 tys. zł

Pozycja ta obejmuje:

- dotację podmiotową 135 865 tys. zł
- dotację celową na finansowanie mechanizmów krajowych 216 604 tys. zł
- dotację celową na pomoc techniczną PROW 2014-2020 3 431 tys. zł
- dotację celową na pomoc techniczną PO PŻ 2014-2020 7 196 tys. zł

Poz. II. 3 i 4 - nie dotyczy

Poz. II. 5 Pozostałe przychody 11 917 tys. zł

z tego:

poz. 5.1 – 5.2 – nie dotyczy

poz. 5.3 Równowartość odpisów amortyzacyjnych 10 815 tys. zł

Pozycja ta obejmuje rozliczenie dotacji na wydatki majątkowe z lat ubiegłych i roku planowanego.

Otrzymana dotacja celowa na wydatki majątkowe wstępnie zwiększa – zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości - rozliczenia międzyokresowe przychodów, skąd odpisuje się je na dobro pozostałych przychodów operacyjnych stopniowo, równolegle do amortyzacji, sfinansowanych z nich środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych;

poz. 5.4 pozostałe 1 102 tys. zł

W pozycji tej ujęto planowane przychody ARR z tytułu:

- planowanych do odzyskania wierzytelności 256 tys. zł
Przychody z tytułu odzyskiwanych wierzytelności pochodzących będą głównie z prowadzonych działań windykacyjnych w postępowaniach egzekucyjnych, jak również z zawartych porozumień cywilnych,
- sprzedaży majątku trwałego (samochodów) 88 tys. zł
- przychody z tytułu naliczenia odsetek od wierzytelności 216 tys. zł
- przychody z tytułu rozwiązania rezerw na odprawy emerytalne i rentowe oraz nagrody jubileuszowe 542 tys. zł

Poz. III. Koszty ogółem **376 713 tys. zł**

Wysokość kosztów ogółem ARR w ujęciu memoriałowym uwzględnia:

Poz. 1 koszty funkcjonowania 158 416 tys. zł

z tego:

poz. 1.1 Amortyzację w wysokości 10 940 tys. zł

(pozycja obejmuje amortyzację od zakupów środków trwałych w latach ubiegłych oraz planowanych zakupów w 2017 r.)

poz. 1.2 Materiały i energia 4 494 tys. zł

poz. 1.3 Usługi obce 45 120 tys. zł

poz. 1.4 Wynagrodzenia (osobowe i bezosobowe) 77 197 tys. zł

poz. 1.5 Świadczenia na rzecz osób fizycznych 320 tys. zł

poz. 1.6 Składki 15 007 tys. zł

poz. 1.7 – 1.8 - nie dotyczy

poz. 1.9 Pozostałe koszty funkcjonowania 5 338 tys. zł

poz. 2 Koszty realizacji zadań 216 604 tys. zł

poz. 3 Pozostałe koszty 1 693 tys. zł

Poz. III.1 Koszty funkcjonowania **158 416 tys. zł**

Szczegółowe uzasadnienie planowanego zakresu działań ARR w obszarze jej bieżącego funkcjonowania (z wyłączeniem „Amortyzacji”) przedstawiono w poz. *Uzasadnienie planowanych wydatków ARR na 2017 r. (część B)*.

Koszty funkcjonowania ARR obejmują również zobowiązania niewymagalne ARR na 31.12.2017 r., pozostające do uregulowania w roku następnym.

Poz. III. 2 Koszty realizacji zadań **216 604 tys. zł**

Planowane koszty realizacji zadań ustawowych ARR w 2017 r. obejmują:

- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych,
- dopłaty krajowe do materiału siewnego,
- działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych,

- wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą,

Szczegółowe uzasadnienie planowanego zakresu działań ustawowych ARR przedstawiono w poz. *Uzasadnienie planowanych wydatków ARR na 2017 r(część B)*.

poz. 2.1 środki przekazane innym podmiotom – nie dotyczy;

Poz. III. 3 Pozostałe koszty 1 693 tys. zł

Pozycja ta obejmuje koszty o charakterze niefinansowym w kwocie 633 tys. zł, tj. utworzone odpisy aktualizujące wartość należności, rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe oraz jubileuszowe. Pozycja ta obejmuje również pozostałe koszty związane z toczącymi się procesami sądowymi w zakresie spraw pracowniczych oraz spraw cywilnych, w których stroną pozwaną jest ARR oraz opłaty sądowe i komornicze w łącznej kwocie 1 060 tys. zł.

Szczegółowe uzasadnienie planowanych kosztów działań ARR w obszarze jej bieżącego funkcjonowania przedstawiono w poz. *Uzasadnienie planowanych wydatków ARR na 2017 r. (część B)*.

Poz. IV/VI WYNIK BRUTTO/WYNIK NETTO 0 tys. zł

Planowany wynik finansowy 2017r. ukształtował się w wysokości 0 tys. zł, ze względu na to, że planowane przychody równe są planowanym kosztom.

Poz. VII. DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA

Poz. 1 Dotacje ogółem, z tego: 372 596 tys. zł

Poz. 1.1 podmiotowa 135 865 tys. zł

Poz. 1.2 przedmiotowa 0 tys. zł

Poz. 1.3 celowa 227 231 tys. zł

(z tego: na realizację mechanizmów krajowych 216 604 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 3 431 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 7 196 tys. zł)

Poz. 1.5 na inwestycje i zakupy inwestycyjne 9 500 tys. zł

Poz. VIII-ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE 9 500 tys. zł

Poz. IX-ŚRODKI PRYZNANE INNYMI PODMIOTOM - nie dotyczy

Poz. X STAN NA KONIEC ROKU:

Poz. 1 Środki obrotowe	0 tys. zł
Poz. 2 Należności długoterminowe	0 tys. zł
Poz. 3 Zobowiązania	12 323 tys. zł
Poz. 3.1 z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów – nie dotyczy	
Poz. 3.2 wymagalne	0 tys. zł

Uzasadnienie planowanych dochodów i wydatków ARR na 2017 r.
(część B formularza PF-OSPR)

Prognoza wydatków na rok 2017 w ramach dotacji podmiotowej, w zakresie wydatków bieżących (administracyjnych) uwzględnia planowane zadania, które ARR będzie realizowała w 2017 roku. W ramach dotacji podmiotowej zabezpieczono środki na podatek VAT dotyczący realizacji pomocy technicznej PROW 2014-2020.

Kwota planowanych wydatków bieżących na 2017 r. (w ramach dotacji podmiotowej) została wykazana w wysokości 135 865 tys. zł.

Na realizację wydatków w 2017 r. ARR przeznaczy również planowane do uzyskania środki własne w wysokości 344 tys. zł oraz środki z tytułu obsługi przez ARR funduszy promocji produktów rolno-spożywczych w wysokości 1 700 tys. zł.

Projekt budżetu ARR na 2017 r. przedstawia się następująco:

Poz. I. STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	0 tys. zł
Poz. II. Dochody w kwocie	374 640 tys. zł
Pozycja ta obejmuje:	
1 Dotacje z budżetu państwa ogółem, z tego:	372 596 tys. zł
1.1 podmiotowa w wysokości	135 865 tys. zł
1.2 nie dotyczy	
1.3 celowa	227 231 tys. zł
dotacja celowe obejmuje:	
- dotację na realizację zadań (mechanizmy krajowe)	216 604 tys. zł
- pomoc techniczną PROW 2014-2020	3 431 tys. zł
- pomoc techniczną PO PŻ 2014-2020	7 196 tys. zł
1.4 – 1-5 nie dotyczy	
1.6 na inwestycje i zakupy inwestycyjne	9 500 tys. zł
2 - 3 nie dotyczy	
4 Pozostałe dochody, z tego	2 044 tys. zł

4.1-4.2 nie dotyczy

4.3 pozostałe 2 044 tys. zł

pozostałe (dochody) obejmują:

- dochody z tytułu obsługi przez ARR funduszy promocji produktów rolno
- spożywczych (zgodnie z ustawą jw.) 1 700 tys. zł
- środki własne z tytułu odzyskiwanych wierzytelności oraz sprzedaży składników
majątkowych 344 tys. zł

Poz. III. Wydatki w kwocie 374 640 tys. zł

Pozycja ta obejmuje:

- wydatki na funkcjonowanie 147 476 tys. zł
- wydatki majątkowe 9 500 tys. zł
- wydatki na realizację zadań 216 604 tys. zł
- pozostałe wydatki 1 060 tys. zł

Poz. 1. Wydatki na funkcjonowanie 147 476 tys. zł

Zakres planowanych wydatków bieżących związanych z funkcjonowaniem ARR przedstawia się następująco:

Wydatki bieżące mają na celu zapewnienie odpowiedniej realizacji nałożonych na ARR zadań, związanych z administrowaniem mechanizmami wspólnej polityki rolnej i mechanizmami krajowymi w 2017 roku.

W ramach wydatków bieżących uwzględniono niezbędne wydatki ponoszone corocznie na:

1.1 materiały i energię w kwocie 4 494 tys. zł
paragraf 400

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 4 274 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 56 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 164 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 r. wynoszą 4 737 tys. zł.

Pozycja „materiały i energia” obejmuje planowane wydatki na:

- zakupy materiałów i wyposażenia

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań nałożonych na ARR, niezbędne jest odpowiednie wyposażenie biurowe związane z zakupami materiałów biurowych, materiałów eksploatacyjnych do urządzeń biurowych i poligraficznych (tusze, tonery), prasy fachowej, książek, itp. Materiały te obejmują głównie asortyment dla służb kontroli technicznych oraz służb informacyjnych w Centrali i Oddziałach Terenowych ARR. W pozycji tej ujęte jest również wyposażenie biurowe o niskiej wartości, tj. do 499 zł, takie jak: drobny sprzęt biurowy.

W ramach powyższej pozycji planowany jest również zakup okolicznościowych pucharów/statuetek/listów gratulacyjnych i dyplomów na potrzeby działań promocyjnych organizowanych przez dyrektorów Oddziałów Terenowych ARR i komórek organizacyjnych Centrali. Będą one wręczane wyróżniającym się beneficjentom mechanizmów administrowanych przez ARR, przedstawicielom podmiotów branży rolno-spożywczej oraz podmiotów zaangażowanych w realizację WPR w Polsce podczas wydarzeń targowo-wystawienniczych, konferencji, seminariów oraz dożynek.

Ponadto pozycja ta obejmuje zakup materiałów promocyjnych, związanych z działaniami upowszechniającymi informacje nt. realizacji mechanizmów WPR i warunków udziału w tych mechanizmach. Będą one wykorzystywane podczas działań adresowanych do producentów rolnych, konsumentów oraz potencjalnych odbiorców polskich produktów w kraju i za granicą, działań targowych, konferencyjnych i wystawienniczych, a także w trakcie spotkań informacyjnych.

Pozycja ta obejmuje także zakup wyposażenia o wartości od 500 do 3 500 zł. Plan wydatków obejmuje zakup min. takich urządzeń i sprzętu jak komputery stacjonarne, komputery przenośne, drukarki, telefony, sprzęt na doposażenie stoisk wystawienniczych ARR obsługiwanych przez służby informacyjno-promocyjne, drobny sprzęt elektroniczny, meble biurowe.

W pozycji tej uwzględniono zakupy drobnego oprogramowania (specjalistycznego i użytkowego), licencji oraz zakup urządzeń specjalistycznych i sieciowych;

– *zakup energii*

Pozycja obejmuje opłaty za media w najmowanych lokalach na potrzeby Centrali i OT ARR;

– *materiały eksploatacyjne do samochodów*

Pozycja obejmuje części, paliwa, oleje, smary, płyny i materiały eksploatacyjne do samochodów służbowych niezbędne do utrzymania floty transportowej ARR w celu bieżącego wykonywania zadań nałożonych na ARR, w szczególności kontroli technicznych w ramach WPR i mechanizmów krajowych.

1.2 usługi obce w kwocie
paragraf 400, 427

45 120 tys. zł

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 41 266 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 503 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 323 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 3 028 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 r. wynoszą 45 414 tys. zł.

W ramach pozycji „usługi obce” ARR planuje zrealizować wydatki na:

– *pobieranie próbek do badań laboratoryjnych*

Badania laboratoryjne próbek dokonywane są dla ARR przez wyspecjalizowaną instytucję (GIJHARS). Zakres zadań, jakie mogą być delegowane do GIJHARS przez ARR, szczegółowo jest określony w zawartej umowie wieloletniej (umowa nr 147/2013 z dnia 16.12.2013 r.). Stawki opłat za badania laboratoryjne na potrzeby rozliczeń ARR z GIJHARS zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat (Dz. U. z 2015, poz. 2328).

Badania laboratoryjne związane są z obsługą głównie mechanizmów pomocowych na rynku mleka i przetworów mlecznych, a w szczególności w mechanizmach Interwencyjnych na zakup i sprzedaż OMP oraz Interwencyjnym zakupie i sprzedaży masła.

Skala badań laboratoryjnych uzależniona jest od sytuacji na rynkach poszczególnych mechanizmów i jest ściśle skorelowana z wielkością zakupów interwencyjnych, wielkością przyjmowanych do magazynów partii towarów, liczby potencjalnych umów, które ARR zawrze z beneficjentami;

– *politykę informacyjną ARR*

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2017 roku ARR w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 401 j.t.), będzie realizowała zadania na rynkach produktów rolnych i żywnościowych mające na celu stabilizację tych rynków w ramach mechanizmów wspólnej polityki rolnej (WPR) oraz będzie gromadziła, analizowała, przetwarzała i udostępniała informacje dotyczące rynków produktów rolnych i żywnościowych, czyli będzie prowadziła szeroką politykę informacyjną.

Polityka informacyjna realizowana będzie poprzez wydawanie biuletynów, broszur, plakatów, publikacje, ogłoszenia prasowe i internetowe, współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym (GUS) i Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), a także audycje radiowe i telewizyjne, które ze względu na ich powszechność i efektywność są jednym z najskuteczniejszych środków przekazywania informacji.

Popularną formą komunikacji z beneficjentami i środowiskami zainteresowanymi działalnością ARR są spotkania informacyjne, ze względu na możliwość bezpośredniego dotarcia do grupy docelowej. Przybierają one różnorodne formy: od klasycznych spotkań informacyjno-konsultacyjnych, konferencji dla środowisk zainteresowanych, m.in. dla producentów, handlowców oraz przetwórców produktów rolno-spożywczych do organizacji punktów konsultacyjnych ARR dla beneficjentów i środowisk zainteresowanych, na wynajmowanej przestrzeni w trakcie wydarzeń konferencyjno-targowych innych podmiotów. Są to wydarzenia o różnorodnym zasięgu – od wydarzeń ogólnopolskich i międzynarodowych do imprez gminnych i lokalnych. W ramach ich organizacji ARR, a przede wszystkim OT ARR współpracują z wieloma podmiotami zewnętrznymi w całej Polsce, najczęściej z sektora rolno-spożywczego. Działania te mają na celu szerokie upowszechnianie informacji o zadaniach ARR w realizacji mechanizmów WPR i mechanizmów krajowych głównie na potrzeby beneficjentów biorących udział w realizacji mechanizmów.

Na 2017 rok zaplanowane zostały również następujące spotkania:

- **Spotkanie informacyjne dla przedstawicieli ambasad państw członkowskich UE oraz krajów trzecich.** Będzie to kolejne, corocznie organizowane spotkanie, które poświęcone jest przekazaniu informacji odnośnie najistotniejszych działań realizowanych przez ARR, oraz informacji na temat bieżącej sytuacji na rynkach rolnych w Polsce.
- **Spotkania techniczne z przedstawicielami agencji płatniczych państw UE.** Planowane są spotkania techniczne przedstawicieli ARR z przedstawicielami agencji płatniczych UE, w ramach podpisanych porozumień o współpracy, tj. z rumuńską agencją płatniczą APIA oraz węgierską Agencją Rolną i Rozwoju Obszarów Wiejskich (MVH).
- **Organizacja wizyt studyjnych** dla przedstawicieli instytucji sektora rolnego z krajów kandydujących do UE, aspirujących do członkostwa w UE lub krajów Partnerstwa Wschodniego; Zadanie będzie realizowane zgodnie z art. 11, ust 4c) ustawy o ARR.
- **Konferencja dla przedstawicieli agencji płatniczych państw bałtyckich i Polski.** Konferencje Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski organizowane są już od ponad 10 lat, kolejno, przez państwa biorące w nich udział (w Polsce organizowano je już dwa razy). Celem organizacji spotkań agencji płatniczych państw bałtyckich i Polski jest umożliwienie wymiany informacji i doświadczeń w zakresie wdrażania mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, a także dyskusji na temat realizacji bieżących zadań i funkcjonowania agencji płatniczych. Zgodnie z przyjętym przez kraje harmonogramem, na 2017 rok przypada kolejna tura organizacji konferencji przez stronę polską. Konferencja zostanie wspólnie zorganizowana przez ARR i ARiMR (na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy ARR i ARiMR), a ARiMR zwróci ARR połowę kosztów organizacji konferencji.
- **Konferencja Panta Rhei.** Panta Rhei jest stowarzyszeniem zrzeszającym przedstawicieli komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań z obszaru teleinformatyki w akredytowanych agencjach płatniczych państw członkowskich UE oraz innych organów koordynujących państw UE związanych z realizacją zadań finansowanych z funduszy rolnych;

- dofinansowanie do nauki (studia)

W tej pozycji ARR zaplanowała wydatki na dofinansowanie do indywidualnego rozwoju zawodowego pracowników, w celu bieżącego podnoszenia kwalifikacji. ARR partycypuje w wydatkach na naukę pracowników na studiach wyższych II-go stopnia i studiach podyplomowych. Kierunek nauki jest ściśle powiązany z obowiązkami służbowymi pracowników;

– obsługę samochodów, przeglądy samochodów i urządzeń technicznych

Pozycja obejmuje mycie i czyszczenie samochodów, opłaty parkingowe oraz płatności za przejazdy autostradą, legalizację gaśnic samochodowych i inne. Mając na uwadze bezpieczeństwo pracowników oraz prawidłową realizację nałożonych na ARR zadań, uwzględniono wydatki na usługi związane z przeglądami technicznymi samochodów służbowych i urządzeń technicznych będących na wyposażeniu ARR zgodnie z zaleceniami producentów. Pozycja ta obejmuje również usługi konserwacyjne i przeglądy sprzętu informatycznego, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania oraz bieżącej pracy Centrali ARR i OT ARR;

– telefony

Pozycja obejmuje opłaty za telefony stacjonarne i komórkowe niezbędne do właściwego funkcjonowania ARR, głównie związane z obsługą beneficjentów biorących udział w mechanizmach administrowanych przez ARR.

Zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR, w sprawie wysokości limitów na rozmowy oraz sposobu korzystania z telefonów stacjonarnych i komórkowych w ARR, na telefony komórkowe ustalone są limity finansowe. Przekroczenie przyznanego limitu nakłada na pracownika obowiązek zwrotu różnicy pomiędzy kwotą za rachunek telefoniczny, a kwotą poznanego limitu;

– łącza dostępne do Internetu i sieć WAN

Realizacja zadań ustawowych wymaga ponoszenia wydatków na usługi internetowe. Zaplanowana kwota na 2017 rok obejmuje:

- opłaty abonamentowe za sieć WAN,
- transmisję danych,

- dodatkowe łącze internetowe,
- utrzymanie domen internetowych;

– *usługi informatyczne*

Usługi informatyczne na 2017 rok obejmują wydatki na finansowanie m.in.:

- serwisu i konserwacji danych koniecznych do prawidłowego funkcjonowania CAPS i Egeria, tj. oprogramowania niezbędnego do wykonywania przez Agencję obowiązków przypisanych agencjom płatniczym UE, przy jednoczesnym wymaganiu zachowania akredytacji ARR,
- zaawansowanej asysty technicznej na oprogramowanie AUREA,
- usług wsparcia technicznego i aktualizacji posiadanej infrastruktury informatycznej (sprzętu oraz oprogramowania użytkowego i specjalistycznego), mających na celu zabezpieczenie ciągłości działania Agencji i niezawodności systemów i sieci na poziomie nie niższym niż obecnie,
- usług asysty technicznej na pozostały sprzęt i oprogramowanie, mających na celu zabezpieczenie ciągłości działania Agencji i niezawodności systemów i sieci na poziomie nie niższym niż obecnie,
- usług subskrypcji oprogramowania, mających na celu zabezpieczenie ciągłości działania Agencji i niezawodności systemów i sieci na poziomie nie niższym niż obecnie,
- asysty technicznej na oprogramowanie Oracle, w oparciu o które zbudowane są systemy produkcyjne Agencji, niezbędne dla prawidłowego wykonywania przez Agencję obowiązków przypisanych agencjom płatniczym,
- zaawansowanej asysty technicznej na oprogramowanie Oracle, które zapewni wsparcie podczas migracji danych, migracji aplikacji, budowy interfejsów oraz zmiany wersji serwerów bazodanowych oraz aplikacyjnych podczas wdrożenia systemu ERP,
- zakupu usług wsparcia technicznego i subskrypcji dla systemów w obszarze bezpieczeństwa IT, eksploatowanych obecnie w Agencji, mających na celu wykrywanie i przeciwdziałanie zagrożeniom i atakom sieciowym, w tym systemy antywirusowe, systemy filtrowania ruchu WWW, systemy automatycznej aktualizacji, systemy zapór sieciowych i systemy silnego uwierzytelniania połączeń zewnętrznych. Zakupy te są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ww. systemów i zgodnie z prawem własności intelektualnej, umożliwiają posiadanie subskrypcji dla systemów bezpieczeństwa,

pobierających codziennie publikowane bazy definicji (wirusów komputerowych, ataków sieciowych itp.) i pozwalają na dostęp do wsparcia technicznego oraz gwarantują wymianę uszkodzonego sprzętu, tym samym zapewniają ciągłość działania ww. systemów i zabezpieczeń niezbędnych do prawidłowej i bezpiecznej pracy w SI ARR,

- usług realizowanych na potrzeby poszczególnych komórek ARR, w tym m.in.: usług dostępu do systemu informacji prawnej dla Centrali i OT Agencji, oprogramowania Statistica, asysty technicznej na oprogramowanie do zarządzania flotą pojazdów i innych, wynikających z bieżących potrzeb;

– *pozostałe usługi internetowe*

Pozycja ta dotyczy usługi monitorowania prasy, radia, telewizji i Internetu. Monitoring mediów na bieżąco pozwala szybko dotrzeć do nowych informacji, jest niezbędny w ocenie ewentualnych zagrożeń oraz kształtowaniu pozytywnego wizerunku ARR poprzez szybką reakcję na ewentualne zagrożenia. Pozwala również w sposób wiarygodny zmierzyć skuteczność działań informacyjnych prowadzonych przez ARR;

– *usługi pocztowe*

Usługi pocztowe wykonywane są w celu zapewnienia funkcjonowania działalności ARR w zakresie obiegu korespondencji krajowej i zagranicznej.

Pozycja obejmuje koszty wysyłki: decyzji, postanowień, informacji, pism i innych dokumentów, związanych z administrowaniem przez ARR mechanizmami wspólnej polityki rolnej oraz mechanizmami krajowymi. Obejmuje również usługi kurierskie dotyczące dostarczania próbek do laboratoriów w ramach wykonywanych kontroli przez służby kontroli technicznych;

– *usługi doradztwa i prawne*

Wydatki na usługi doradcze i prawne są niezbędne do zapewnienia realizacji zadań ustawowych zgodnie z prawem.

Pozycja obejmuje: wyceny, analizy, symulacje, projekty przeprowadzone na wniosek ARR przez niezależne podmioty, biegłych rzeczoznawców i analityków na potrzeby dokonania np. ekspertyzy w zakresie stanu technicznego składników majątkowych oraz najmowanych lokali,

wycena samochodów należących do ARR, raporty rynkowe. Usługi doradztwa niezbędne będą również w obszarze informatyki, w której wymagana jest wiedza ekspercka, przekraczająca zakresem wiedzę i uprawnienia pracowników ARR, w tym, m.in. w zakresie sieci i usług telekomunikacyjnych, bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, przebudowy infrastruktury informatycznej ARR, wsparcia w ramach zarządzania procesami, usługami i infrastrukturą IT.

W związku z planowanymi postępowaniami przetargowymi, a także prowadzonymi pracami nad utrzymaniem lub przebudową infrastruktury istnieje potrzeba dostępu pracowników do zewnętrznej wiedzy eksperckiej, zarówno w zakresie wsparcia przy postępowaniach przetargowych, przy odbiorach skomplikowanych usług, jak i w trakcie realizacji nowych systemów IT, a także w razie zaistnienia sytuacji awaryjnych, trudnych do przewidzenia, powodujących konieczność pilnego znalezienia rozwiązania.

W roku 2017 niezbędne będą również analizy dotyczące m.in. możliwości eksportowych polskiej branży rolno-spożywczej poprzez ocenę pozycji konkurencyjnej poszczególnych grup produktów na potencjalnych zagranicznych rynkach zbytu, a także badania rynków pod kątem wyboru najbardziej perspektywicznych, docelowych rynków dla poszczególnych produktów.

Pozycja obejmuje również doradztwo w zakresie usług prawnych;

– *czynsze*

Pozycja obejmuje opłaty za czynsz w najmowanych lokalach Centrali i OT ARR. Wydatki w pozycji czynsze zostały skalkulowane w oparciu o obowiązujące umowy najmu dla Centrali ARR i 16 Oddziałów Terenowych.

– *remonty*

W pozycji wykazano remonty dotyczące wynajmowanych powierzchni biurowych, przeglądy oraz naprawy samochodów służbowych oraz naprawy i konserwacje urządzeń technicznych (drukarki, kserokopiarki).

Zgodnie z zawartymi umowami najmu oraz zapisami kodeksu cywilnego, przedmiotowa pozycja zawiera nakłady wynikające z użytkowania przez ARR powierzchni biurowych i magazynowych (np. malowanie ścian i sufitów, wymiana zniszczonej wykładziny dywanowej, wymiana/konserwacja armatury sanitarnej).

Pozycja ta obejmuje również usługi związane z remontami samochodów służbowych i urządzeń technicznych. Samochody służbowe będące na gwarancji objęte są naprawami i serwisem przez Autoryzowaną Stację Obsługi (ASO), natomiast samochody służbowe niebędące na gwarancji objęte są serwisem i naprawą przez autoryzowane stacje mechaniki pojazdowej, z którymi ARR zawiera umowy na serwis i naprawy;

– *pozostałe usługi*

W pozycji uwzględniono wydatki na:

- wykonanie przez Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno – Spożywczego analizy ryzyka wystąpienia substancji skażających w ziarnie pszenicy ze zbiorów 2017 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1272/2009 z 11.12.2009r. ustanawiającym wspólne szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009 z późn. zm.) na zapasy interwencyjne mogą zostać przyjęte zboża, które spełniają normy dotyczące zawartości substancji skażających określonych w prawodawstwie wspólnotowym.

W ramach analiz uwzględniono pozyskiwanie próbek i wstępne przygotowanie do badań, oznaczenie m.in. mikotoksyn, metali ciężkich i pozostałości pestycydów oraz opracowanie ekspertyzy n/t oceny ryzyka;

- tłumaczenia dla ARR pisemne (zwykłe i przysięgłe) oraz tłumaczenia ustne (konsekwentne, symultaniczne), jak również wynajem sprzętu do tłumaczenia symultanicznego na bieżące potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych ARR

Tłumaczenia realizowane będą przez firmę zewnętrzną wyłonioną w trybie zamówień publicznych, posiadającą europejską normę jakościową na usługi tłumaczeniowe;

- najem długoterminowy pojazdów na potrzeby floty transportowej ARR

W celu właściwego wypełniania nałożonych zadań na ARR (kontrole techniczne, działania promocyjno-informacyjne na rynkach rolno-spożywczych) niezbędne jest utrzymanie floty samochodów na poziomie 116 pojazdów. Ze względu na znaczne wyeksploatowanie użytkowanych samochodów – przebieg ok. 200 000 km oraz okres

użytkowania od 5 do 7 lat, w 2017 roku zachodzi konieczność wymiany samochodów w proporcji jeden do jednego dla około 10 aut.

Miesięczny koszt najmu jednego samochodu segmentu kombi/4x4 wynosi ok. 2 000,00 zł brutto co przy wynajmie dodatkowych 10 sztuk samochodów w okresie od maja do grudnia 2017 roku wyniesie łącznie ok. 140 tys. zł. W najmie pojazdów zawarte są koszty: serwisu pojazdów (przeeglądy gwarancyjne oraz naprawy wynikające z eksploatacji), wymiany i uzupełniania oleju i innych płynów eksploatacyjnych, serwis ogumienia (nabycie, przechowywanie i wymianę opon odpowiednich do pór roku), ubezpieczenie pojazdów w zakresie OC, AC, NNW i Assistance.

Poza tym w pozycji „pozostałe usługi obce” uwzględniono wydatki z przeznaczeniem na usługi m.in. takie jak:

- audyt nadzoru dotyczący Certyfikacji Systemu Zarządzania (w Centrali i OT ARR) oraz Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (w Centrali),
- opłaty za abonamenty radiowo-telewizyjny zgodnie z rozporządzeniem KRRiT,
- opłaty za łącza internetowe, telewizję kablową konieczną do bieżącego monitorowania programów związanych z rolnictwem,
- narady szkoleniowe,
- inne usługi niezbędne do bieżącego funkcjonowania ARR, np.: transportowe, porządkowe i czystości, monitoring obiektów, przechowywanie i niszczenie dokumentacji niearchiwalnej, utylizację składników majątkowych, obsługę delegacji zagranicznych, uczestnictwo ARR w finansowaniu badania „Polska wieś i Rolnictwo”, dostęp do sieci PESEL-NET, usługi świadczenia druku, najem urządzeń drukujących i wydatki związane ze zmianą siedziby OT Szczecin, najem busa/autokaru itp.

Pozycja „Usługi obce” obejmuje planowane wydatki na usługi obce dotyczące:

- realizacji pomocy technicznej PROW 2014-2020 w wysokości 323 tys. zł,
- realizacji pomocy technicznej PO PŻ 2014-2020 w wysokości 3 028 tys. zł.

Pozycja ta zabezpiecza również płatności podatku VAT od PROW 2014-2020 w wysokości 85 tys. zł;

1.3 wynagrodzenia w kwocie

77 197 tys. zł

paragraf 401-410, 417

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 70 657 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 914 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 2 566 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 3 060 tys. zł)

- wynagrodzenia osobowe

76 537 tys. zł

Dla porównania planowane wydatki na wynagrodzenia osobowe w 2016r. wyniosą 79 257 tys. zł. (dotacja podmiotowa oraz dotacje celowe, w tym wynagrodzenia osobowe w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020 w planowanej wysokości 6 316 tys. zł, które będą wykorzystane w kwocie 2 566 tys. zł)

W/w kwota wynagrodzeń osobowych obejmuje wynagrodzenia osobowe na 2017 r. w ramach dotacji podmiotowej (z uwzględnieniem środków w ramach obsługi przez ARR funduszy promocji produktów rolno-spożywczych, zgodnie z w/w ustawą) w wysokości 70 911 tys. zł.

Kwota na wynagrodzenia osobowe w ramach dotacji podmiotowej (z uwzględnieniem środków w ramach obsługi przez ARR funduszy promocji produktów rolno-spożywczych) w porównaniu do wynagrodzeń osobowych z 2016 r. ramach dotacji podmiotowej zwiększyła się o kwotę 1 030 tys. zł - zgodnie z wytycznymi MRiRW.

W planie finansowym - w pozycji „wynagrodzenia osobowe” na 2017 r. ARR ujęła również dotację celową z MRPiPS i MRiRW, w ramach określonych limitów wydatków, tj. :

- na wynagrodzenia osobowe w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020 w wysokości 2 566 tys. zł – na poziomie 2016 r. dla 51 etatów (dotacja celowa z MRiRW),

- na wynagrodzenia osobowe w ramach pomocy technicznej PO PŻ 2014-2020 w wysokości 3 060 tys. zł – na poziomie 2016 r. dla 56,5 etatów (dotacja celowa z MR,PiPS).

W związku z powyższym łączna kwota wynagrodzeń osobowych na 2017 r wynosi 76 537 tys. zł.

W ramach wynagrodzeń osobowych zabezpieczono środki na wynagrodzenia zasadnicze, środki na dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2016 r. oraz na premie dla pracowników, które na przestrzeni lat poprzednich kształtowały się na poziomie 10 - 20 %.

Ponadto w ramach wynagrodzeń osobowych uwzględniono stałe składniki wynagrodzeń, w tym na:

- odprawy emerytalne i rentowe - zgodnie z kodeksem pracy i zarządzeniem Prezesa ARR,
- nagrody jubileuszowe - zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR,
- ekwiwalenty za urlopy - zabezpieczono środki na ewentualne ekwiwalenty dla pracowników za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy - zgodnie z kodeksem pracy i rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. z 1997 r. Nr 2 poz. 14, z późn. zm.),
- odszkodowania dla zwolnionych - zabezpieczono środki na ewentualne odszkodowania dla pracowników wynikające z prowadzonych postępowań sądowych przed sądami pracy, które mogą być rozstrzygnięte w 2017 r.,
- fundusz nagród - zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR;

- wynagrodzenia bezosobowe

660 tys. zł

Dla porównania planowane wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w 2016 roku wyniosą 660 tys. zł

Wynagrodzenia bezosobowe na 2017 r. w ramach dotacji podmiotowej pozostały na poziomie roku 2016, tj. w wysokości 660 tys. zł - zgodnie z wytycznymi MRiRW.

W ramach wynagrodzeń bezosobowych zabezpieczono środki na umowy zlecenia dotyczące działań statutowych Oddziałów Terenowych ARR, w tym na wykonywanie czynności związanych z obsługą mechanizmów krajowych administrowanych przez ARR.

Ponadto zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR w sprawie powołania, zakresu obowiązków i trybu pracy Zespołu Ekspertów d.s. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych, zabezpieczono środki na umowy o dzieło z ekspertami dokonującymi prognoz cen rynkowych.

Poza tym, zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR w sprawie ustalenia zasad wypłacania przez ARR dodatkowego wynagrodzenia dla radcy prawnego z tytułu zastępstwa procesowego zabezpieczono na ten cel środki, biorąc pod uwagę przewidywaną ilość procesów sądowych.

Zabezpieczono również na 2017 r. środki na realizację umów zleceń i umów o dzieło związanych z działalnością biur Centrali ARR, w tym m.in. na opracowywanie i wydawanie biuletynów informacyjnych o ARR, tłumaczenia specjalistyczne, przeprowadzenie szkoleń specjalistycznych, sprzątnięcie pomieszczeń biurowych w OT ARR, w których nie ujęte jest sprzątnięcie w ramach opłat czynszowych, prowadzenie Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej dla pracowników ARR;

1.4 świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 320 tys. zł
paragraf 302-305, 311, 321, 324-326

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 316 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 4 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 297 tys. zł.

W ramach pozycji „Świadczenia na rzecz osób fizycznych” ARR zabezpieczyła wydatki na obowiązkowe świadczenia dla pracowników ARR, tj.:

- dotyczące ochrony indywidualnej, takie jak: fartuchy ochronne, kamizelki i bluzy ciepłochronne, kurtki i spodnie przeciwdeszczowe, rękawice ochronne i elektroizolacyjne, buty z utwardzonym podnoskiem, okulary ochronne, maseczki przeciwpylowe, krem osłaniający skórę rąk, okulary korygujące wzrok przy pracy z komputerem.

Pozycja ta zabezpiecza wydatki na w/w cele – zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR w sprawie wprowadzenia zasad gospodarowania środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiem roboczym w ARR. Zarządzenie określa stanowiska pracy, na których przysługuje odzież i obuwie ochronne, rodzaj i ilość przysługującego wyposażenia oraz okres używalności. Poza tym pozycja ta uwzględnia zwrot pracownikom wydatków na okulary korygujące wzrok w związku z użytkowaniem monitora ekranowego - zgodnie z zarządzeniem Prezesa ARR w sprawie zasad zaopatrzenia pracowników ARR w okulary

korygujące wzrok. Zarządzenie określa kwotę częściowego zwrotu poniesionych wydatków na zakup okularów korygujących,

- ewentualne odprawy pośmiertne;

1.5 składki w kwocie

15 007 tys. zł

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 13 684 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 180 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 497 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 590 tys. zł, środki własne w kwocie 56 tys. zł)

z tego:

1.5.1 na ubezpieczenie społeczne w kwocie

13 109 tys. zł

paragraf 411

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 11 954 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 157 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 434 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 515 tys. zł, środki własne w kwocie 49 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 13 588 tys. zł (w tym w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020 w wysokości 1 069 tys. zł, które będą wykorzystane w kwocie 434 tys. zł).

Składki od wynagrodzeń na 2017 r. zostały policzone – zgodnie z ustawą z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963) z uwzględnieniem obowiązujących w 2016 r. wskaźników ZUS tj.:

- składki emerytalne	- 9,76%
- składki rentowe	- 6,50%
- składki wypadkowe	- 0,67%

1.5.2 na Fundusz Pracy w kwocie

1 898 tys. zł

paragraf 412

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 1 730 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 23 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 63 tys. zł, pomoc

techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 75 tys. zł, środki własne w kwocie 7 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 1 967 tys. zł (w tym w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020 w wysokości 155 tys. zł, które będą wykorzystane w kwocie 63 tys. zł).

Składki na Fundusz Pracy na 2017 r. zostały policzone – zgodnie z ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.) z uwzględnieniem obowiązujących w 2016 r. wskaźników ZUS, tj.: składki na Fundusz Pracy – 2,45%.

W pozycji „składki na ubezpieczenia społeczne” oraz „składki na Fundusz Pracy” zostały ujęte wydatki na składki dotyczące wynagrodzeń w ramach realizacji pomocy technicznej PROW 2014-2020 oraz pomocy technicznej PO PŻ 2014-2020.

Wydatki tych pozycji uwzględniają również składki od wynagrodzeń płacone ze środków własnych dotyczące usług medycznych płaconych również ze środków własnych;

1.5.3 i 1.5.4 - nie dotyczy

1.6 i 1.7 - nie dotyczy

1.9 pozostałe wydatki na funkcjonowanie w kwocie 5 338 tys. zł

(w tym: dotacja podmiotowa w kwocie 4 608 tys. zł, fundusze promocji w kwocie 43 tys. zł, pomoc techniczna PROW 2014-2020 w kwocie 45 tys. zł, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020 w kwocie 354 tys. zł, środki własne w kwocie 288 tys. zł)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 5 076 tys. zł.

W ramach pozycji „Pozostałe wydatki na funkcjonowanie” zaplanowano niezbędne wydatki takie jak:

– *usługi szkoleniowe*

W 2017 roku ARR planuje kontynuować politykę szkoleniową, której celem jest stały rozwój zawodowy pracowników, zapewniający sprawne i efektywne wykonywanie zadań.

Szkolenia realizowane są na podstawie corocznego planu szkoleń, który określa szczegółowe potrzeby szkoleniowe poszczególnych komórek organizacyjnych, jak również potrzeby indywidualne pracowników. Szkolenia uwzględniają wymogi audytu certyfikującego i zgodne są z normą ISO 9001:2009 w zakresie szkoleń i podnoszenia kompetencji pracowników. Zaplanowano szkolenia dotyczące m.in. zmian w przepisach prawnych i administracyjnych, analizy finansowej i sprawozdawczości, programów informatycznych, audytu i kontroli oraz zagadnień związanych z zarządzaniem i komunikacją interpersonalną;

– *usługi medyczne*

Zgodnie z Kodeksem Pracy, w pozycji tej zaplanowano wydatki na obowiązkowe świadczenia dla pracowników ARR dotyczące ochrony zdrowia, w odniesieniu do planowanej średniorocznej ilości etatów oraz stawek zgodnych z umową zawartą w 2015 r. na świadczenie usług medycznych z zakresu medycyny pracy.

Pozycja ta obejmuje również niezbędne wyposażenie apteczek na potrzeby pracowników zgodnie z przepisami BHP;

– *podróże służbowe krajowe i zagraniczne*

Podróże służbowe krajowe i zagraniczne związane są z bieżącą działalnością ARR.

Podróże służbowe krajowe dotyczą głównie kontroli przewidzianych ustawodawstwem unijnym i polskim u beneficjentów uczestniczących w mechanizmach wspólnej polityki rolnej, mechanizmach krajowych oraz nowych mechanizmach w ramach perspektywy budżetowej 2014-2020. W tej pozycji zabezpieczono również środki na ewentualne refundacje kosztów poniesionych przez pracowników z tytułu użytkowania prywatnych samochodów w jazdach lokalnych do celów służbowych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. 2002 r. Nr 27 poz. 271, z późn. zm.).

Podróże służbowe zagraniczne związane są z udziałem przedstawicieli ARR w organizowanych konferencjach zagranicznych dotyczących spraw rolnych, komitetach UE, targach i innych imprezach dotyczących realizowania przez ARR działań promocyjnych i informacyjnych.

Delegacje służbowe zagraniczne pracowników będą związane również z planowaną organizacją przez ARR w 2017 r. misji gospodarczych oraz wystąpień targowych na rzecz polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej między innymi w takich krajach jak: Chiny, Indie, Algieria, RPA, ZEA, Wietnam, Niemcy, Francja, Egipt. ARR planuje, że w 2017 r. będzie zrealizowanych co najmniej 16 wydarzeń poza granicami Polski o różnym zakresie działań (np. tylko misja gospodarcza, tylko targi lub najczęściej łącznie misja i targi) oraz skali organizacyjnej uzależnionej m.in. od charakteru wydarzenia oraz planowanej liczby przedsiębiorców w nich uczestniczących. Ponadto w 2017 r. planowany jest udział pracowników ARR w wydarzeniach zagranicznych takich jak: udział w zagranicznych konferencjach i seminariach branżowych oraz w zagranicznych targach na zaproszenie innych instytucji zagranicznych i krajowych (w tym MRiRW, MR, MSZ) w celu informowania i promowania polskiej żywności oraz branży rolno-spożywczej;

– *ubezpieczenia*

Pozycja obejmuje ubezpieczenia lokali najmowanych przez ARR od różnych zdarzeń, a także ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej osób prywatnych oraz ubezpieczenia kosztów leczenia, następstw nieszczęśliwych wypadków, bagażu podróznego podczas zagranicznych podróży służbowych pracowników ARR.

Pozycja obejmuje również obowiązkowe ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu, które chronią kierowców w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom trzecim, ubezpieczenie AC, tj. ochrona posiadacza pojazdu przed stratami powstałymi w wyniku zniszczenia, uszkodzenia lub utraty ubezpieczonego pojazdu albo jego wyposażenia, jak również przed szkodami spowodowanymi przez samego właściciela pojazdu;

– *fundusz socjalny*

Odpis na ZFŚS na 2017 rok został skalkulowany dla planowanej średniorocznej ilości etatów biorąc za podstawę kwotę bazową w wysokości 2 917,14 zł (przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej) - zgodnie z wytycznymi MRiRW;

– *pozostałe*

W pozycji pozostałe wydatki, zabezpieczono środki na niezbędne wydatki bieżące dotyczące funkcjonowania ARR, takie jak:

- zapłata składek do organizacji międzynarodowych oraz inne opłaty, w tym obejmuje coroczną składkę za członkostwo Polski w organizacji Panta Rhei oraz opłaty konferencyjne związane z udziałem przedstawicieli ARR w krajowych i zagranicznych konferencjach branżowych,
- różnice kursowe, które mogą powstać m.in. z tytułu rozliczenia podróży służbowych zagranicznych i opłat za wynajem powierzchni wystawienniczych za granicą,
- inne, tj. opłaty bankowe, opłaty środowiskowe, usługi BHP (wsparcie ARR w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych);

Poz. 2 Wydatki majątkowe

9 500 tys. zł

Wydatki majątkowe tej pozycji obejmują wydatki w ramach dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 11 057 tys. zł.

W ramach kwoty 9 500 tys. zł realizowane będą następujące niezbędne zadania:

I. Oprogramowanie i infrastruktura informatyczna - 5 500 tys. zł

W ramach powyższej kwalifikacji realizowane będą zadania związane z zakupem oprogramowania i sprzętu, w tym:

1. Rozbudowa – modernizacja Oprogramowania CAPS i Egeria oraz budowa oprogramowania wspomagającego mechanizmy w ramach Umowy Opieki Serwisowej na rok 2017 wraz z udzieleniem licencji – 1 500 tys. zł

Dla prawidłowego funkcjonowania systemów CAPS i Egeria, a co za tym idzie wykonywania przez ARR obowiązków przypisanych agencjom płatniczym UE, przy jednoczesnym wymaganiu zachowania akredytacji ARR, niezbędne jest utrzymanie oraz wprowadzanie zmian i rozszerzeń do tych systemów, a także ich przebudowa lub budowa/utrzymanie nowych podsystemów. Konieczność tych działań wynika ze zmian prawa unijnego i krajowego.

Do czasu wdrożenia nowego systemu informatycznego klasy ERP, koniecznym jest utrzymanie pełnej sprawności systemów CAPS i Egeria. ARR przewiduje, że okres przejściowy, w którym wdrażany będzie nowy system klasy ERP i - w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania ARR – utrzymywany będzie stary system finansowo-księgowy, będzie trwał ok. 18 miesięcy.

2. HUB komunikacyjny – 300 tys. zł

W związku z planowanym rozpoczęciem projektu ERP, konieczny jest zakup oprogramowania pozwalającego na rozdzielenie systemu CAPS i Egeria oraz budowę interfejsów do wymiany danych pomiędzy pozostającymi w eksploatacji systemami informatycznymi ARR a systemem klasy ERP.

3. Modernizacja i rozbudowa oprogramowania związana z obsługą mechanizmów – 200 tys. zł

Wymagania stawiane przez instytucje nadzorujące i zlecające zadania ARR wymuszają modernizację metod pracy poprzez zwiększenie elastyczności przy realizacji wykonywanych prac. Rozbudowa systemu o nowe funkcjonalności, w tym wspierające pracę grupową i automatyzujące przebieg procesów realizowanych w biurach pozwoli na przygotowanie ARR do sprawniejszej realizacji zmodyfikowanych zadań zgodnie z wymogami instytucji nadzorujących.

Zabezpieczona kwota środków finansowych będzie wykorzystana na realizację pilnych zadań zlecanych przez instytucje nadzorującą.

4. Realizacja projektu zastąpienia obecnie eksploatowanego systemu finansowo – księgowego nowym systemem zarządzania przedsiębiorstwem klasy ERP – 3 500 tys. zł

ARR uwzględniła nakłady związane z zakupem i wdrożeniem systemu klasy ERP w związku z decyzją Kierownictwa ARR. Projekt realizowany będzie w latach 2017-2020, a jego realizacja rozpocznie się w 2017 roku. W wyniku realizacji projektu ARR zamierza: zoptymalizować koszty, usprawnić procesy, przyspieszyć obieg informacji, zautomatyzować procesy generowania dokumentów (monitów, upomnień, postanowień) oraz zestawień okresowych, czy sprawozdawczości budżetowej.

W związku z przesunięciem realizacji projektu w czasie pierwotnie zaplanowana na 2017 rok kwota została zmniejszona i przesunięta na kolejny rok budżetowy.

II. Utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej – 4 000 tys. zł

W ramach powyższej kwalifikacji realizowane będą zadania związane z zakupem oprogramowania i sprzętu, w tym:

1. Rozbudowa infrastruktury pamięci masowych – 2 920 tys. zł

W związku ze stałym przyrostem ilości danych oraz liczby systemów użytkowanych w ARR, zachodzi konieczność systematycznego uzupełniania zasobów pamięci masowych (macierzy). Macierze te użytkowane są zarówno do ciągłej pracy systemów produkcyjnych, jak i do cyklicznego zbierania kopii zapasowych danych, baz danych oraz całych systemów ARR. W ramach tego zadania realizowany będzie zakup nowych macierzy oraz rozbudowa macierzy już użytkowanych w ARR.

2. Rozbudowa infrastruktury wirtualizacyjnej ARR – 150 tys. zł

Rozbudowa środowiska produkcyjnego opartego w głównej mierze o infrastrukturę wirtualną oraz sprzęt wykorzystujący mechanizmy wirtualizacji elementów infrastruktury wymaga ciągłej modernizacji, dbania o aktualność oprogramowania oraz zgodność liczby odpowiednich licencji z potrzebami produkcyjnymi ARR.

W ramach tego zadania planowany jest uzupełniający zakup licencji vCenter SRM, rozbudowujący możliwość przenoszenia systemów produkcyjnych ARR pomiędzy Centrum Podstawowym i Centrum Zapasowym ARR.

Uwzględniając otrzymane limity wydatków na 2017 r. konieczne było przesunięcie na następny rok budżetowy drugiego zaplanowanego zadania dotyczącego zakupu licencji wirtualizacji przełączników balansujących, którego celem jest usprawnienie zarządzania środowiskiem serwerów.

3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury IT ARR – 824 tys. zł

Zadania realizowane w ARR mające na celu utrzymanie istniejącej infrastruktury IT wymagają ciągłego uzupełniania i unowocześniania elementów technicznych, będących niezbędnymi składnikami całej infrastruktury teleinformatycznej ARR.

W ramach tego zadania planowany jest zakup serwerów fizycznych mających wesprzeć systemy bezpieczeństwa, w tym system kopii zapasowych, rozbudowa oprogramowania specjalistycznego (m.in. oprogramowanie do skanowania sieci i oprogramowanie do zarządzania bazami danych) oraz rozbudowa ilości specjalizowanych urządzeń łączących serwery z macierzami (przełączniki sieci SAN).

Kolejną planowaną inwestycją w ramach tego zadania jest rozbudowa i unowocześnienie mocno wyeksploatowanej infrastruktury sprzętowej po stronie oddziałów terenowych ARR, co z uwagi na wysokość otrzymanego limitu wydatków na 2017 r. zostanie zrealizowane w następnym roku budżetowym.

4. Zakup urządzeń technicznych – 106 tys. zł

W ramach tej grupy wydatków inwestycyjnych planowany jest zakup urządzeń technicznych, tj. skanerów w ilości 5 sztuk, których wartość jednostkowa przekracza 3 500 zł brutto.

Zakup skanerów podyktowany jest koniecznością zastąpienia obecnie funkcjonujących urządzeń, które z uwagi na wiek (zakup w 2004 roku oraz w latach 2009 – 2010), stopień wyeksploatowania i awaryjność generują koszty związane z naprawami (duże koszty naprawy i części) oraz stanowią zagrożenie dla zachowania ciągłości pracy (kilkudniowy czas naprawy i niewielka ilość punktów serwisowych powoduje utrudnienia i opóźnienia w obsłudze wniosków merytorycznych).

Ponadto część z obecnie pracujących skanerów działa w starej technologii, co blokuje instalacje nowego sprzętu komputerowego i generuje trudności natury technicznej.

Zakup 5 szt. skanerów stanowi uzupełnienie do zakupu 12 szt. w 2016 roku, tak aby wymianą zostały objęte wszystkie Oddziały Terenowe oraz Centrala ARR.

Poz. 3 Wydatki na realizację zadań w kwocie, w tym

216 604 tys. zł

Projekt budżetu Agencji na 2017 r. oraz zapotrzebowanie na środki budżetowe w zakresie realizacji mechanizmów krajowych przedstawia się następująco:

Poz. 3.1 – nie dotyczy

Poz. 3.2 Dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych (w ramach unijnego programu „Mleko w szkole”)

Zgodnie z ustawą o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych¹, poza dopłatami unijnymi, od roku szkolnego 2007/2008 spożycie mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych dofinansowywane jest przez dopłatę krajową. Mechanizm, finansowany z budżetu krajowego, pozwala każdemu dziecku uczęszczającemu do szkoły podstawowej otrzymywać bezpłatnie mleko bez dodatków smakowych lub umożliwić spożycie innych przetworów mlecznych po obniżonych cenach, przyczyniając się tym samym do zwiększania konsumpcji tych produktów przez dzieci. Płatności krajowe na rzecz dystrybucji produktów wśród dzieci przewiduje art. 217 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013.

Celem dopłaty krajowej jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych nawyków żywieniowych poprzez propagowanie spożycia mleka białego i smakowego (o różnej zawartości tłuszczu), twarożków, serów oraz jogurtów. Tym samym ma ona wpływać na zmianę modelu konsumpcji, a także przeciwdziałać otyłości i związanym z nią chorobom wśród dzieci.

ARR w 2017 r. planuje rozliczanie dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych głównie za rok szkolny 2016/2017 (118 mln zł²). Przewiduje się, że Polska będzie nadal znajdować się w czołówce państw członkowskich UE – uczestniczących w programie – pod względem wykorzystania środków unijnych

---

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 155).

² Podobnie jak w latach ubiegłych oraz zgodnie z projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2016/2017 ww. limit wynosi 118 000 tys. zł, przy czym 1% tej kwoty (tj. 1 180 tys. zł) zapewnione zostanie na uwzględnienie ewentualnych odwołań od decyzji w sprawie przyznania limitu środków finansowych.

przeznaczonych na ten cel, a spożycie mleka i jego przetworów przez dzieci oraz uczniów korzystających z programu będzie nadal wysokie. Wprowadzenie dopłaty krajowej od roku szkolnego 2007/2008 zdecydowanie zwiększyło skalę oddziaływania programu „Mleko w szkole” w Polsce.

Z dopłaty krajowej w roku szkolnym 2014/2015 skorzystało 2,3 mln uczniów (stanowili oni ok. 91% uczniów uczestniczących w programie „Mleko w szkole”), którzy uczęszczali do 12 tys. tych szkół (stanowiły one ok. 86% placówek oświatowych uczestniczących w programie). Przewiduje się, że mechanizm będzie się cieszyć niesłabnącym zainteresowaniem beneficjentów i w roku szkolnym 2016/2017 skorzysta z niego ponad 2 mln uczniów szkół podstawowych.

W planie finansowym na 2017 r. ARR ujęła środki na dopłatę krajową do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych w wysokości 118 000 tys. zł – zgodnie z limitem wydatków dla ARR na 2017 r.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 118 000 tys. zł.

Poz. 3.3 Dopłaty krajowe do materiału siewnego

Na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013³ oraz zgodnie z regulacjami krajowymi ARR w 2017 r. będzie kontynuować realizację mechanizmu „Dopłaty do materiału siewnego” w zakresie wsparcia mającego charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie, finansowanego ze środków krajowych.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 13 maja 2013 r.⁴ Agencja realizować będzie dopłaty do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym następujących gatunków roślin uprawnych: jęczmienia, owsa (nagiego, szorstkiego i zwyczajnego), pszenicy (twardej i zwyczajnej), pszenżyta, żyta, bobiku, grochu siewnego (odmian roślin rolniczych), łubinu (białego, wąskolistnego i żółtego), soi, wyki siewnej oraz ziemniaka. Warunkiem otrzymania dopłaty będzie zastosowanie ilości wysiewu ww. gatunków roślin uprawnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa

---

³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2013 r. w sprawie wykazu gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (Dz. U. poz. 615).

i Rozwoju Wsi z 22 maja 2013 roku⁵. ARR będzie również kontynuowała udzielanie producentom rolnym wsparcia finansowego, mającego charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie, dotyczącego mieszanek zbożowych i pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian wyżej wymienionych roślin zbożowych i/lub strączkowych.

Od 2016 r., zgodnie z art. 40c. ust. 6 ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych⁶, Rada Ministrów określa w drodze rozporządzenia:

- corocznie do 30 września stawki dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany, uwzględniając wnioskowaną powierzchnię gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym (zadeklarowaną we wnioskach złożonych w terminie od 15 stycznia do 25 czerwca), gatunki roślin uprawnych objętych dopłatą oraz środki finansowe przeznaczone na te dopłaty oraz
- wykaz gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, uwzględniając poziom wymiany kwalifikowanego materiału siewnego w produkcji roślinnej.

W planie finansowym na 2017 r. ARR ujęła środki na dopłaty krajowe do materiału siewnego w wysokości 90 604 tys. zł – zgodnie z limitem wydatków dla ARR na 2017 r.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 90 604 tys. zł.

Poz. 3.4 Działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 3a) ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, Agencja – wykorzystując swoje struktury terenowe, szeroki wachlarz nowoczesnych narzędzi komunikacji marketingowej i korzystając ze wsparcia specjalistów z różnych dziedzin – prowadzi działania promocyjne i informacyjne mające na celu budowanie innowacyjności i konkurencyjności polskiego rolnictwa, działania inicjujące ogólnopolską dyskusję nt. wysokiej jakości polskich produktów rolnych i żywnościowych, a także działania informujące o realizacji administrowanych przez ARR mechanizmów

---

⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych (Dz. U. poz. 616, z późn. zm).

wspólnej polityki rolnej. W 2017 r. konieczne będzie zapewnienie środków finansowych m.in. na:

- budowanie rynku polskiej zdrowej żywności poprzez podnoszenie kompetencji rolników i producentów w zakresie umiejętnego docierania do konsumentów,
- promocję zasad prawidłowego odżywiania, w szczególności w kontekście realizowanych przez ARR programów wsparcia konsumpcji poprzez działania skierowane na budowanie relacji rodzic – dziecko,
- bieżące informowanie o realizacji mechanizmów wspólnej polityki rolnej, krajowych i innych działań administrowanych przez Agencję Rynku Rolnego.

Budowanie konkurencyjności polskiego rolnictwa

W ramach działań mających na celu budowanie konkurencyjności polskiego rolnictwa i wsparcia rolników w dotarciu do konsumentów ARR będzie w 2017 r. prowadziła działania na rzecz zmiany wizerunku polskiego rolnictwa poprzez promocję innowacji oraz podnoszenie kompetencji rolników i producentów w zakresie korzystania z nowych technologii i najnowszych form komunikacji marketingowej. Agencja zorganizuje: szkolenia, warsztaty, seminaria, fora współpracy, spotkania z ekspertami, na których zaprezentuje najnowsze trendy i działania z zakresu promocji, a także angażować się będzie w działania podejmowane w tym zakresie przez zewnętrzne podmioty i organizacje.

Agencja inicjować będzie działania i projekty zwiększające dostępność do lokalnych i regionalnych producentów żywności wysokiej jakości poprzez: budowanie portali internetowych (np. www.polskasmakuje.pl), prowadzenie działań i kampanii internetowych oraz wspieranie lokalnych inicjatyw, które przyciągać będą konsumentów z całej Polski.

W ramach inicjowania ogólnopolskiej dyskusji nt. wysokiej jakości polskich produktów rolno-spożywczych Agencja prowadzi będzie działania na rzecz budowania i promocji właściwych postaw oraz zwyczajów żywieniowych konsumentów poprzez m.in.: wykłady, warsztaty i pokazy kulinarne, w trakcie których lokowane będą wybrane produkty, reprezentatywne dla kluczowych branż polskiego rolnictwa.

Promocja zasad prawidłowego odżywiania

Jedną z poważniejszych grup tzw. chorób cywilizacyjnych, które stają się coraz bardziej dotkliwe zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, są choroby „dietozależne”. Wyniki badań wskazują, że wśród mieszkańców krajów europejskich, w tym również Polski, wraz ze

---

⁶ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych

wzrostem zamożności społeczeństwa i zwiększeniem dostępności do taniej żywności, znacząco wzrasta liczba osób z nadwagą lub otyłych. Wiąże się to z różnorodnymi skutkami ubocznymi zarówno w wymiarze zdrowotnym (choroby układu krwionośnego czy też układu stawowo-mięśniowego), jak i społecznym.

Dostrzega to również Komisja Europejska, która poprzez działania związane z profilaktyką zdrowotną, jak też działania związane z propagowaniem właściwych zachowań dotyczących konsumpcji żywności, stara się przeciwdziałać tym zjawiskom. Służą temu m.in. dwa obecnie realizowane programy w obszarze WPR (tj. „Mleko w szkole”, „Owoce i warzywa w szkole”) oraz nowy program szkolny („Program dla szkół”), który połączy i zastąpi oba wymienione w drugiej połowie 2017 r. Programy są wspierane poprzez działania marketingowe prowadzone przez Komisję Europejską i państwa członkowskie, które jest niezbędne, aby wśród dzieci i młodzieży otrzymujących mleko oraz jego produkty lub owoce, warzywa i soki ugruntować wiedzę o tych produktach i przekonanie do ich konsumpcji również po zakończeniu uczestnictwa w programach. Przekazywanie wiedzy dzieciom i młodzieży jest konieczne również w celu rozpropagowania założeń ww. programów wśród rodziców. W związku z powyższym ARR w 2017 r. zamierza realizować powyższe cele, w szczególności poprzez inicjowanie działań poświęconych edukacji dzieci w zakresie zdrowego odżywiania, zarówno w szkole, jak i w kontekście relacji dzieci – rodzice (którzy mają największy wpływ na wyrabianie zdrowych zwyczajów żywieniowych u najmłodszych), w tym:

- organizowanie wydarzeń mających na celu budowanie relacji dzieci z rodzicami w kontekście odpowiedzialności rodziców za zdrowe odżywianie dzieci,
- organizowanie konkursów i warsztatów dla dzieci i młodzieży,
- organizowanie zajęć dla nauczycieli,
- prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zasad prawidłowego żywienia, mających na celu promowanie spożycia określonych produktów rolno-spożywczych (głównie owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych).

Działania te będą wsparte innymi narzędziami promocyjnymi, takimi jak publikacje czy też serwis internetowy (przygotowanie informacji stanowiących uzupełnienie serwisu ARR).

Informowanie na temat mechanizmów administrowanych przez ARR

Jednym z priorytetów na 2017 r. będzie wzmocnienie marki polskiej żywności, zwiększenie rozpoznawalności i konkurencyjności polskich produktów oraz budowanie

świadomości konsumentów w kraju i za granicą, poprzez działania promocyjne. Tym samym działania Agencji intensywnie koncentrować się będą na budowaniu polskiej marki, co w efekcie może przełożyć się na wzrost popytu w kraju, a także na wzrost eksportu produktów rolno-spożywczych na rynki zagraniczne. Służyć temu będzie również edukacja beneficjentów ARR w zakresie dbania o wysoką jakość wytwarzanych przez nich produktów, informowanie o administrowanych mechanizmach oraz środkach finansowych dostępnych w ramach ich realizacji, co może mieć wpływ na zwiększenie konkurencyjności na rynku lokalnym i europejskim oraz na rynkach krajów trzecich.

Agencja prowadzić będzie własne działania i angażować się w wydarzenia organizowane przez ogólnopolskie i regionalne organizacje, których celem będzie informowanie obecnych i potencjalnych beneficjentów ARR na temat administrowanych mechanizmów, wspierających ich konkurencyjność oraz wzrost sprzedaży, poprzez:

- organizowanie lub udział w warsztatach, seminariach, wykładach, lokalnych wydarzeniach mających na celu zwiększenie dostępności do informacji o działaniach wynikających z ustawy o Agencji Rynku Rolnego,
- organizowanie spotkań oraz seminariów z przedstawicielami mediów,
- działania o charakterze public relations, w trakcie których prezentowane będą informacje na temat metod produkcji i kontroli jakości żywności,
- prowadzenie działań o charakterze reklamowym w mediach.

W planie finansowym na 2017 r. ARR ujęła środki na działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych w wysokości 4 000 tys. zł.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 4 500 tys. zł

Poz. 3.5 Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 3b) ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych⁷ ARR prowadzi działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego poprzez organizowanie udziału uczestników tego sektora w przedsięwzięciach promocyjnych i informacyjnych w kraju oraz za granicą.

---

⁷ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 401).

Zwiększa się zapotrzebowanie uczestników branży rolno-spożywczej na działania wspierające wymianę handlową z zagranicą, w szczególności promujące eksport polskiej żywności. Od kilku lat obciążenie ARR (organizacyjne i finansowe), związane z organizacją tych działań, wzrasta. Kontynuacja wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego wymaga poszerzenia zakresu wykorzystywanych narzędzi i środków, w celu dostosowania skali działania do rosnących oczekiwań i potrzeb podmiotów krajowych oraz zagranicznych.

ARR w ramach ww. mechanizmu będzie prowadzić następujące działania:

- organizacja i obsługa multi- i bilateralnych spotkań, seminariów i konferencji w kraju i za granicą;
- realizację zagranicznych misji gospodarczych dla polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej, powiązanych z udziałem w targach w wybranych krajach trzecich. Wybór krajów docelowych będzie zależał od potrzeb zgłoszonych przez przedsiębiorców, ofert współpracy złożonych przez polskie placówki dyplomatyczne (Wydziały Promocji, Handlu i Inwestycji – WPHI) oraz oceny potencjalnych rynków pod kątem ich możliwości popytowych;
- realizację i obsługę spotkań biznesowych (B2B) z przedstawicielami zagranicznych przedsiębiorców, potencjalnych kontrahentów oraz organizacji dla polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej, powiązanych z udziałem w targach w wybranych krajach UE. Wybór krajów docelowych będzie zależał od potrzeb zgłoszonych przez przedsiębiorców, ofert współpracy złożonych przez polskie placówki dyplomatyczne (WPHI) oraz oceny potencjalnych rynków pod kątem ich możliwości popytowych;
- realizację i obsługę spotkań informacyjno-szkoleniowych dla polskich przedsiębiorców w kraju i za granicą w celu przedstawienia warunków prowadzenia biznesu oraz zwyczajów handlowych funkcjonujących na rynkach;
- organizację narodowych stoisk informacyjnych na zagranicznych targach i wystawach w wybranych krajach trzecich i UE. Przyjęto, że średnio powierzchnia stoiska wyniesie ok. 50 m², jednak jego ostateczna wielkość będzie uzależniona od rzeczywistych potrzeb i kalkulacji kosztów. W większości przypadków zakłada się współdziałanie polskich przedsiębiorców w organizacji stoiska. Organizacja stoiska będzie powiązana z misją gospodarczą oraz ze spotkaniami biznesowymi (B2B) w krajach UE i w krajach trzecich;
- obsługę spotkań z przedstawicielami polskich i zagranicznych organizacji i mediów branżowych oraz przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego w Polsce i poza granicami.

Działania w obszarze promocji eksportu polskiej żywności wiążą się z organizacją spotkań o innym charakterze niż wymienione powyżej, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami, w tym m.in.: wizyt w Polsce zagranicznych delegacji biznesowych zainteresowanych rozwojem wymiany handlowej produktami rolno-spożywczymi, wizyt zagranicznych dziennikarzy branżowych, wizyt polskich dziennikarzy i ekspertów za granicą itp.

Do prawidłowej realizacji ww. działań niezbędne jest także zapewnienie środków finansowych na:

- zakup materiałów informacyjnych i promocyjnych, stanowiących istotny element działań marketingowych podejmowanych w kraju i za granicą, zapewniających odpowiednią oprawę informacyjno-promocyjną (ulotki, broszury, katalogi, materiały reklamowe);
- zamieszczanie publikacji i reklam w zagranicznej prasie branżowej w celu promowania polskiego sektora rolno-spożywczego oraz informowania o działaniach promocyjnych realizowanych przez ARR na rynkach docelowych;
- tłumaczenia – ze względu na fakt, że planowane działania będą się odbywały za granicą lub z udziałem zagranicznych gości, niezbędne jest zapewnienie tłumaczenia ustnego i pisemnego;
- zakup dostępu do internetowych baz danych zagranicznych przedsiębiorców (importerów, dystrybutorów, handlowców itp.) z sektora rolno-spożywczego w celu umożliwienia polskim uczestnikom działań promocyjnych organizowanych przez ARR nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi kontrahentami na rynkach docelowych;
- zakup raportów dotyczących zagranicznych rynków rolnych – wybór rynków docelowych promocji zagranicznej oraz skuteczne prowadzenie działań promocyjnych wymagają pozyskania wiedzy w zakresie: potencjału importowego danego rynku, zainteresowania po stronie polskiej, znajomości warunków wejścia na rynek itp. W związku z tym konieczny będzie (głównie na etapie przygotowawczym) zakup analiz i raportów dotyczących zagranicznych rynków, a także pozyskanie i przetworzenie informacji pochodzących od polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej.

W ramach dotacji finansowane będą także wydatki związane z programem promocji branży polskich specjalności żywnościowych realizowanym przez ARR w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, obejmujące podatek od towarów i usług (VAT), który nie jest wydatkiem kwalifikowanym w ramach PO IR 2014-2020.

Szacuje się, że ARR w ramach realizacji mechanizmu w 2017 r. może ponieść wydatki na poziomie **4 000 tys. zł.**

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 3 500 tys. zł

Poz. 4 – nie dotyczy

Poz. 5 Pozostałe wydatki w kwocie

1 060 tys. zł

(dotacja podmiotowa)

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 1 419 tys. zł

Pozycja zabezpiecza wydatki związane z toczącymi się procesami sądowymi w zakresie spraw cywilnych i spraw pracowniczych, w których stroną pozwaną jest ARR i dotyczy spraw rozpoczętych w 2016 roku i w latach poprzednich, a których rozstrzygnięcie założono na 2017 r. z negatywnym skutkiem dla ARR.

Toczące się sprawy przeciwko ARR z zakresu postępowania cywilnego dotyczą mechanizmów WPR.

W pozycji zabezpieczono również środki na opłaty sądowe i komornicze oraz wydatki na zastępstwa procesowe, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.01.2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2006 r. nr 27, poz. 199, z późn. zm.), a wydatki dotyczące zastępstw procesowych w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29.07.2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1078).

W pozycji zabezpieczono również ewentualne opłaty związane ze sprawami w Krajowej Izbie Odwoławczej w związku z realizacją zamówień publicznych oraz opłaty komornicze związane z odzyskiwaniem należności (wierzytelności).

Poz. IV/V Kasowo zrealizowane przychody / rozchody – nie dotyczy;

Poz. VI STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU 0 tys. zł

Stan środków pieniężnych na koniec roku – 0 tys. zł – ARR nie przewiduje na koniec 2017 r. wolnych środków pieniężnych;

Poz. VIII Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty 1 200 etatów

Planowane zatrudnienie na 2017 r. w stosunku do 2016 r. pozostało na tym samym poziomie.

PROJEKT PLANU ARR NA 2017 R. UJĘTY W PROJEKCIE USTAWY BUDŻETOWEJ

Część A Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:	x
1	Środki obrotowe, w tym:	
1.1	Środki pieniężne	
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym:	
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	
1.3	Zapasy	
2	Należności długoterminowe, w tym:	
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	
3	Zobowiązania, w tym:	9 923
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	
3.2	wymagalne	
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	376 713
1	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	1 700
1.1	pozostałe	1 700
2	Dotacje z budżetu państwa	363 096
3	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	
4	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	
5	Pozostałe przychody, z tego:	11 917
5.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	
5.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	
5.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych	
5.3	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	10 815
5.4	Pozostałe	1 102

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
III	KOSZTY OGÓŁEM	376 713
1	Koszty funkcjonowania	158 416
1.1	Amortyzacja	10 940
1.2	Materiały i energia	4 494
1.3	Usługi obce	45 120
1.4	Wynagrodzenia, z tego:	77 197
1.4.1	osobowe	76 537
1.4.2	bezosobowe	660
1.4.3	pozostałe	
1.5	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	320
1.6	Składki, z tego na:	15 007
1.6.1	ubezpieczenie społeczne	13 109
1.6.2	Fundusz Pracy	1 898
1.6.3	Fundusz Emerytur Pomostowych	
1.7	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	
1.8	Podatki i opłaty, w tym:	
1.8.1	podatek akcyzowy	
1.8.2	podatek od towarów i usług (VAT)	
1.8.3	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	
1.8.4	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	
1.8.5	opłaty na rzecz budżetu państwa	
1.9	Pozostałe koszty funkcjonowania	5 338
2	Koszty realizacji zadań, w tym:	216 604
2.1	- środki przekazane innym podmiotom	
3	Pozostałe koszty, z tego:	1 693
3.1	Środki na wydatki majątkowe	
3.2	pozostałe koszty	1 693
IV	WYNIK BRUTTO (II - III)	0
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	
1	Podatek dochodowy od osób prawnych	
2	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	0
VII	DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	x
1	Dotacje ogółem, z tego:	372 596
1.1	- podmiotowa	135 865
1.2	- przedmiotowa	
1.3	- celowa	227 231
1.4	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	
1.4.1	w tym: na współfinansowanie	
1.5	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe	

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
1.5.1	w tym na współfinansowanie	
1.6	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	9 500
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	9 500
IX	ŚRODKI PRYZNANE INNYM PODMIOTOM	
X	STAN NA KONIEC ROKU:	x
1	Środki obrotowe, w tym:	
1.1	Środki pieniężne	
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym:	
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	
1.3	Zapasy	
2	Należności długoterminowe, w tym:	
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	
3	Zobowiązania, w tym:	12 323
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	
3.2	wymagalne	

Część B Plan finansowy w układzie kasowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
I	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	
II	DOCHODY	374 640
1	Dotacje z budżetu państwa ogółem, z tego	372 596
1.1	- podmiotowa	135 865
1.2	- przedmiotowa	
1.3	- celowa,	227 231
1.4	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące, w tym na współfinansowanie	
1.5	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe, w tym na współfinansowanie	
1.6	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	9 500
2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	
3	Środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych	
4	Pozostałe dochody, z tego:	2 044
4.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	
4.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	
4.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych	

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
4.3	pozostałe	2 044
III	WYDATKI	374 640
1	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	147 476
1.1	Materiały i energia	4 494
1.2	Usługi obce	45 120
1.3	Wynagrodzenia	77 197
1.3.1	osobowe	76 537
1.3.2	bezosobowe	660
1.3.3	pozostałe	
1.4	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	320
1.5	Składki, z tego:	15 007
1.5.1	na ubezpieczenie społeczne	13 109
1.5.2	na Fundusz Pracy	1 898
1.5.3	na Fundusz Emerytur Pomostowych	
1.5.4	pozostałe	
1.6	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	
1.7	Podatki i opłaty, w tym:	
1.7.1	podatek akcyzowy	
1.7.2	podatek od towarów i usług (VAT)	
1.7.3	podatek CIT	
1.7.4	opłaty na rzecz budżetu państwa samorządu terytorialnego	
1.7.5	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	
1.7.6	opłaty na rzecz budżetu państwa	
1.8	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie	5 338
2	Wydatki majątkowe	9 500
3	Wydatki na realizację zadań, z tego:	216 604
3.1	Środki przyznane innym podmiotom	
3.2	- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	118 000
3.3	- dopłaty krajowe do materiału siewnego	90 604
3.4	- działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych	4 000
3.5	- wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno- spożywczego z zagranicą	4 000
4	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)	
5	Pozostałe wydatki	1 060
IV	Kasowo zrealizowane przychody	
1.	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	
2.	Przychody z prywatyzacji	
V	Kasowo zrealizowane rozchody	
1.	Splata kredytów i pożyczek	
VI	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU (I+II-III+IV-V)	0
VIII	Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	1 200

Część C Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.
		w tys. zł
1	2	3
1	Zobowiązania według wartości nominalnej, z tego:	12 323
1.1	Papiery wartościowe	
1.2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od: - sektora finansów publicznych - pozostałych	
1.3	Depozyty przyjęte przez jednostkę	
1.4	Zobowiązania wymagalne	

Działalność Agencji Rynku Rolnego w 2017 r. związana z administrowaniem mechanizmami WPR

Agencja Rynku Rolnego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia Agencji Rynku Rolnego agencją płatniczą (Dz. U. Nr 76, poz. 713, z późn. zm.), posiada akredytację oraz status agencji płatniczej i zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym administruje w Polsce mechanizmami wspólnej polityki rolnej (WPR) finansowanymi i współfinansowanymi z budżetu UE oraz mechanizmami finansowanymi z budżetu państwa. Akredytacja w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) została przyznana Agencji na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z 9 listopada 2006 r.⁸ i rozporządzenia z 28 stycznia 2016 roku⁹. W świetle przepisów prawa krajowego ARR jest od 1 stycznia 2012 r. agencją wykonawczą¹⁰. ARR obsługuje także fundusze promocji produktów rolno-spożywczych¹¹.

Agencja Rynku Rolnego w 2017 r., w ramach realizacji powierzonych zadań, przewiduje administrowanie mechanizmami wspólnej polityki rolnej finansowanymi z budżetu unijnego (EFRG) oraz współfinansowanymi z budżetu państwa, w tym dwóch działań wdrażanych w ramach PROW 2014-2020. Planowane działania będą obejmować zarówno realizację mechanizmów skutkujących, jak i nieskutkujących płatnościami, jednakże wymagających pełnego zaangażowania administracyjnego.

Plan wydatków związanych z administrowaniem mechanizmami WPR i krajowymi na 2017 r. przygotowano na podstawie informacji m.in. o:

- aktualnie obowiązujących i planowanych aktach prawnych UE oraz krajowych,
- przewidywanych działaniach interwencyjnych,

---

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. Nr 204, poz. 1507, z późn. zm.).

⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej, w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. poz. 135).

¹⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) – art. 92 ust. 1 pkt 1) lit. f).

¹¹ Zgodnie z ustawą z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2122).

- zakresie i skali zrealizowanych przez ARR poszczególnych mechanizmów WPR oraz krajowych w latach poprzednich (dane historyczne),
- aktualnej i przewidywanej sytuacji podaży-popytowej na poszczególnych rynkach rolnych.

Przy sporządzaniu planu ARR na 2017 r. uwzględniono m.in. zapisy następujących aktów prawnych:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.;
- rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych, z późn. zm.;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008, z późn. zm.;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009, z późn. zm.;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, z późn. zm.

Przy opracowywaniu planu wydatków na 2017 r. korzystano również z zapisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym. Uwzględniono także zapisy ustawy o Agencji Rynku Rolnego

i organizacji niektórych rynków rolnych¹² oraz m.in. ustaw: o grupach producentów rolnych i ich związkach¹³, o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych¹⁴ oraz o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu¹⁵.

ARR nadal aktywnie realizować będzie działania na rzecz poprawy dostępu do żywności – kształtujące poprawny model konsumpcji u dzieci i młodzieży oraz wspierające spożycie wybranych produktów rolno-spożywczych. W 2017 r. będą realizowane programy: „Mleko w szkole” (w tym dopłata unijna i dopłata z budżetu państwa) oraz „Owoce i warzywa w szkole” (współfinansowany z budżetu unijnego i krajowego). Planuje się, że w drugim półroczu 2017 r. (tj. od roku szkolnego 2017/2018) ARR rozpocznie realizację nowego programu szkolnego wspierającego konsumpcję mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw, który zastąpi dotychczas realizowane dwa programy, tj.: „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”. Zdaniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE należy wspierać spożywanie przez dzieci w wieku szkolnym owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych z myślą o trwałym zwiększeniu udziału tych produktów w diecie dzieci na etapie kształtowania się ich nawyków żywieniowych, przyczyniając się w ten sposób do realizacji jednego z celów WPR, jakim jest stabilizacja rynków rolnych.

Ponadto ARR, w ramach obsługi programów operacyjnych uznanych organizacji producentów owoców i warzyw, przewiduje wypłatę pomocy na dofinansowanie ich funduszy operacyjnych.

Przewiduje się, że w 2017 r. realizowana będzie pierwsza część „Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019”, zwanego dalej „programem”, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2016/1102 z dnia 5 lipca 2016 r. zatwierdzającą krajowe programy na rzecz poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich, przedłożone przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013. Celem wspierania przez UE działań prowadzonych na rynku produktów pszczelich jest rozwój pszczelarstwa poprzez poprawę warunków produkcji i zbytu oraz jakości produktów pszczelich w krajach członkowskich. UE wspiera finansowo działania w sektorze pszczelarskim również ze względu na szkodliwe skutki niektórych typów inwazji pasożytniczych na zdrowie pszczół,

---

¹² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 401).

¹³ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.).

¹⁴ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 155).

w szczególności w związku z rozprzestrzenianiem się warrozy na terenie Wspólnoty. Zakłada się, że w 2017 r. program będzie realizowany w ramach następujących środków wsparcia: pomoc techniczna dla pszczelarzy i organizacji pszczelarzy, zwalczanie inwazji pasożytów i chorób pszczół, w szczególności warrozy, racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli, poprawa jakości produktów, aby skuteczniej pozycjonować produkty na rynku, oraz środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli.

Ze względu na przewidywany dalszy wzrost produkcji mleka na świecie i w UE, wzrost popytu na produkty mleczarskie w 2017 r. może być niewystarczający dla zagospodarowania przyrostu produkcji, a obserwowane od połowy 2016 r. ożywienie na rynku mleka może mieć charakter chwilowy. W celu ustabilizowania sytuacji podażowo-popytowej na rynku mleka, zakupy interwencyjne OMP mogą być realizowane nieprzerwanie do 30 września 2017 r. ARR nie wyklucza także korzystania przez przedsiębiorców w Polsce w 2017 r. z mechanizmu „Interwencyjny zakup i sprzedaż masła”. Zakłada się również, w celu złagodzenia skutków nierównowagi na rynku mleka w UE, realizację dopłat do prywatnego przechowywania OMP, masła i serów. Biorąc pod uwagę możliwość wystąpienia niestabilnej sytuacji na światowym rynku rolno-żywnościowym, tak jak to miało miejsce na niektórych rynkach rolnych w latach poprzednich, nie można również wykluczyć konieczności realizacji mechanizmów interwencji publicznej na rynku zbóż, a także dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny.

W planie wydatków na 2017 r. uwzględniono również środki wyjątkowe umożliwiające sprawne i skuteczne reagowanie na zagrożenie wystąpienia zakłóceń na rynku, spowodowane znaczącym wzrostem lub spadkiem cen albo innymi wydarzeniami i okolicznościami (takimi jak choroby zwierząt, utrata zaufania konsumentów czy ograniczenia eksportowe unijnych produktów rolno-spożywczych), które w znaczący sposób zakłócają rynek lub grożą znaczącym jego zakłóceniem.

W ramach realizacji mechanizmów nieskutkujących płatnościami ARR będzie w 2017 r. monitorować produkcję na rynku mleka. Prowadzone będą także działania w ramach wymiany towarowej produktami rolno-spożywczymi z zagranicą – Agencja będzie m.in. wystawiać pozwolenia wywozowe i przywozowe oraz zaświadczenia P2 (upoważniające eksportera do skorzystania z obniżonej stawki celnej przy dopuszczeniu makaronu do swobodnego obrotu w USA), obsługiwać kontyngenty przywozowe, a także rozliczać i zwalniać zabezpieczenia. ARR będzie monitorować potencjał produkcyjny

---

¹⁵ Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58).

winorośli i wina oraz administrować rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży. Ponadto, w zakresie odnawialnych źródeł energii, ARR będzie: monitorować produkcję biogazu rolniczego, prowadzić ewidencję jego mikroinstalacji, monitorować rynek biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz produkcję biopłynów, a także gromadzić informacje o infrastrukturze energetycznej w kraju. Agencja będzie również monitorować produkcję i pobierać opłaty na rynku cukru, kontrolować przetwarzanie cukru przemysłowego oraz rafinację cukru przywiezionego spoza UE. Mogą być również wystawiane certyfikaty dla masła i OMP, przeznaczonych do interwencyjnego zakupu w innych państwach członkowskich UE. ARR przeprowadzać będzie także kontrole techniczne w ramach administrowanych mechanizmów oraz prowadzić działalność analityczno-informacyjną, upowszechniającą informację rynkową.

Na podstawie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych ARR w 2017 r. będzie kontynuować realizację działań związanych z uznawaniem organizacji producentów i ich zrzeszeń, a także organizacji międzybranżowych¹⁶. Ponadto Agencja realizować będzie działania związane z funkcjonowaniem grup producentów rolnych i ich związków¹⁷.

Zgodnie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz z ustawą o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹⁸ Agencja Rynku Rolnego jest podmiotem wdrażającym działanie „Współpraca” oraz działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”. W ramach drugiego z powyższych działań ARR będzie realizować dwa poddziałania, tj.: „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” oraz „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”.

Do wyliczeń środków finansowych niezbędnych do realizacji mechanizmów WPR i krajowych, zgodnie z założeniami makroekonomicznymi wyszczególnionymi w informacji Ministerstwa Finansów pn. „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych

---

¹⁶ Ustawa z dnia 11 marca 2014 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 401).

¹⁷ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.).

¹⁸ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349, z późn. zm.).

projektowanych ustaw” (aktualizacja – maj 2016 r.¹⁹), w 2017 r. zastosowano kurs w wysokości **4,12 PLN/EUR**. Natomiast do rozliczenia programu „Owoce i warzywa w szkole” oraz Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce w 2017 r. będzie stosowany kurs wymiany PLN na EUR z 31 grudnia 2015 r. – 4,2639 PLN/EUR²⁰. Zapotrzebowanie na środki finansowe niezbędne do realizacji mechanizmów WPR w 2017 r. określono na poziomie **747 734 tys. zł**.

Tabela 1. **Zestawienie przewidywanych wydatków w ramach budżetu środków europejskich, współfinansowania z budżetu państwa, przejściowego wsparcia krajowego, podatku VAT oraz pomocy technicznej w ramach PROW 2014-2020**

Lp.	Opis	Plan na 2017 r. (w tys. EUR)	Plan na 2017 r. (w tys. PLN)
1	Finansowanie unijnych płatności WPR w ramach wydatków budżetu środków europejskich	150 738	623 977
2	Współfinansowanie krajowe płatności WPR	29 014	120 326
2.1	Współfinansowanie	25 750	106 868
-	Program "Owoce i warzywa w szkole"	2 372	10 114
-	„Program dla szkół”	5 097	21 000
-	Wsparcie rynku produktów pszczelich	2 962	12 630
-	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	3 266	13 456
-	Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku	12 053	49 668
2.2	Finansowanie podatku VAT od WPR	3 264	13 458
3	Pomoc techniczna PROW 2014-2020	833	3 431
-	UE	530	2 183
-	BP	303	1 248
Razem		180 585	747 734

¹⁹ <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/sytuacja-makroekonomiczna-i-finanse-publiczne/wytyczne> (odczyt – maj 2016 r.).

²⁰ Zgodnie z art. 32 (program „Owoce i warzywa w szkole”) i art. 34 („Wsparcie rynku produktów pszczelich”) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro, z późn. zm.

Agencji Rynku Rolnego w ramach I filaru Wspólnej Polityki Rolnej przyznano następujące limity wydatków:

– budżet środków europejskich środki w kwocie 311 989 tys. zł

Po wykorzystaniu limitu na wydatki, MRiRW będzie występować o uruchomienie środków z rezerwy celowej na 2017 r. – część 83 (zgodnie z przyznanym limitem w wysokości 311 988 tys. zł).

– z budżetu państwa (z przeznaczeniem na współfinansowanie oraz podatek VAT od WPR) środki w kwocie 60 163 tys. zł

Po wykorzystaniu limitu na wydatki, MRiRW będzie występować o uruchomienie środków z rezerwy celowej na 2017 r. – część 83 (zgodnie z przyznanym limitem w wysokości 60 163 tys. zł).

– z budżetu państwa (z przeznaczeniem na finansowanie i współfinansowanie pomocy technicznej PROW 2014-2020) przyznano środki w kwocie 3 431 tys. zł.

Agencja Rynku Rolnego przewiduje w 2017 r. administrowanie mechanizmami WPR w poniżej przedstawionym zakresie:

I. Finansowanie unijnych płatności WPR w ramach wydatków budżetu środków europejskich

1. Rynek zbóż

Zgodnie z art. 11 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 interwencję publiczną na rynku zbóż stosuje się w odniesieniu do: pszenicy zwyczajnej, pszenicy durum, jęczmienia i kukurydzy. Interwencja publiczna jest dostępna w okresie od 1 listopada do 31 maja następnego roku [art. 12 lit. a) ww. rozporządzenia]. Zgodnie z zapisami przytoczonego rozporządzenia [art. 13 ust. 1 lit. a)] interwencja publiczna jest otwarta w tym okresie dla pszenicy zwyczajnej. Zgodnie z art. 13 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, jeżeli wymagać tego będzie sytuacja rynkowa, interwencja w ww. okresie może zostać otwarta przez Komisję Europejską w drodze aktów wykonawczych również dla pszenicy durum, jęczmienia i kukurydzy.

Ograniczenie ilościowe zakupu pszenicy zwyczajnej dla całej UE – zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 – wynosi 3 mln ton w każdym sezonie

gospodarczym. Cena interwencyjna zakupu zbóż – zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1370/2013 – jest równa progowi referencyjnemu. Próg referencyjny w odniesieniu do sektora zbóż wynosi 101,31 EUR/tonę i został określony w art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Po przekroczeniu ograniczenia ilościowego przy zakupie pszenicy zwyczajnej będą obowiązywały procedury przetargowe [art. 3 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1370/2013]. W przypadku otwarcia interwencji publicznej przez KE dla pozostałych zbóż, przy ich zakupie będzie obowiązywała procedura przetargowa [art. 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1370/2013]. Maksymalna cena zakupu w ramach przetargu nie może przekraczać poziomu ceny interwencyjnej i jest ustalana w drodze aktów wykonawczych [art. 3 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1370/2013].

Zbywanie produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej [art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013] może odbywać się przez ich udostępnienie w ramach programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – PO PŻ).

W przypadku bardzo dobrych zbiorów zbóż na świecie, w Europie i w Polsce lub nagłych zawirowań destabilizujących sytuację na rynku zbóż, nie można wykluczyć ich podaży krajowej na zapasy interwencyjne. Uwzględniając powyższe założenie przyjęto, że do skupu interwencyjnego w Polsce w 2017 r. może być skierowane do 50 tys. ton ziarna pszenicy zwyczajnej. Wydatki na zakup, przyjęcie, przechowywanie i wydanie zbóż w 2017 r. oszacowano na **5 580 tys. EUR (22 990 tys. zł)**.

2. Rynek wieprzowiny

Komisja Europejska przewiduje, że w 2017 r. produkcja żywca wieprzowego w UE może ulec ograniczeniu. Mimo to na światowym rynku wieprzowiny prawdopodobnie utrzyma się silna konkurencja, tak więc warunki eksportu nadal będą trudne. Dodatkowo tę niekorzystną dla producentów tendencję mogą potęgować problemy natury weterynaryjnej. Zdaniem KE eksport wieprzowiny z UE może być o 5% mniejszy niż w 2016 r.

Wobec tego ARR musi być przygotowana na konieczność zastosowania mechanizmów dopłat do prywatnego przechowywania w 2017 r. Ze względu na powiązanie polskiego rynku wieprzowiny z rynkiem unijnym i światowym, nie można wykluczyć konieczności ich zastosowania. Zabezpieczenie środków na ten cel jest tym bardziej ważne, że okres dekoniunktury na rynku wieprzowiny trwał 2 lata, a obserwowane ożywienie może mieć jedynie charakter chwilowy.

W związku z powyższym przyjęto założenie, że w 2017 r. dopłatami do prywatnego przechowywania może zostać objęte do 7 tys. ton wieprzowiny, a ARR może wypłacić z tego tytułu **2 135 tys. EUR (8 796 tys. zł)**.

3. Rynek mleka i przetworów mlecznych

Postępujący w Polsce proces intensyfikacji produkcji mleka oraz odejście od kwotowania produkcji mleka w UE z dniem 31 marca 2015 r.²¹ przyczyni się do wzrostu podaży surowca w kolejnych latach. W konsekwencji krajowa produkcja artykułów mleczarskich prawdopodobnie będzie rosła. Wzrost produkcji mleka i jego przetworów przewidywany jest również w krajach rozwijających się. W warunkach nasilonej konkurencji mogą występować problemy z zagospodarowaniem artykułów mleczarskich. W efekcie w Polsce przedsiębiorcy mogą być zainteresowani sprzedażą masła i OMP w ramach mechanizmu „Interwencyjny zakup i sprzedaż masła” oraz „Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku”. Skala sprzedaży interwencyjnej będzie również uzależniona od kursu PLN do EUR. Beneficjenci będą mogli także korzystać z dopłat do prywatnego przechowywania masła, odtłuszczonego mleka w proszku i niektórych serów, po uruchomieniu ich przez KE. W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 zawarto przepisy regulujące funkcjonowanie mechanizmów interwencji publicznej (art. 8-16), prywatnego przechowywania (art. 17-18), a także handlu zagranicznego (art. 176-201), jednocześnie wzmacniając je poprzez wprowadzenie dodatkowych przepisów regulujących postępowanie w sytuacjach kryzysowych na rynkach rolno-żywnościowych (art. 219--222).

W 2017 r. na rynku mleka i jego przetworów ARR przewiduje realizację następujących mechanizmów w zakresie wspólnej organizacji rynków produktów rolnych:

Interwencyjny zakup i sprzedaż masła

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 ograniczenie ilościowe zakupu interwencyjnego masła o charakterze stałym wynosi 50 tys. ton dla całej UE. Powyżej tego ograniczenia istnieje możliwość kontynuowania zakupów w trybie przetargowym. Zakupy masła w ramach ww. ograniczenia mogą odbywać się po cenie

---

²¹ Zgodnie z art. 230 ust. 1a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz

interwencyjnej wynoszącej 221,75 EUR/100 kg, stanowiącej 90% progu referencyjnego (wynoszącego 246,39 EUR/100 kg). Interwencja publiczna dla masła trwa od 1 marca do 30 września danego roku kalendarzowego [art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013]. Zgodnie z art. 16 ust. 2. rozporządzenia (UE) 1308/2013 istnieje również możliwość zbywania produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej przez ich udostępnienie w ramach programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce – PO PŻ).

W przypadku wystąpienia niestabilnej sytuacji na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz spadku cen rynkowych poniżej ceny interwencyjnej producenci masła mogą być zainteresowani sprzedażą interwencyjną tego produktu. Szacuje się, że w 2017 r. zakupy masła mogą wynieść 1 tys. ton. Koszty zakupu oszacowano na **2 218 tys. EUR (9 136 tys. zł)**. Koszty przechowywania zakupionego masła mogą ukształtować się na poziomie **141 tys. EUR (581 tys. zł)**.

Wobec tego łączne wydatki na zakup, przyjęcie, przechowywanie i wydanie masła mogą wynieść **2 359 tys. EUR (9 717 tys. zł)**.

Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013 ograniczenie ilościowe zakupu interwencyjnego OMP o charakterze stałym wynosi 109 tys. ton dla całej UE. W 2016 r. Rada Unii Europejskiej dwukrotnie zwiększała limity zakupów OMP po stałych cenach: do 218 tys. ton [rozporządzeniem Rady (UE) 2016/591 z 15 kwietnia 2016 r.] i do 350 tys. ton [rozporządzeniem Rady (UE) 2016/1042 z 24 czerwca 2016 r.]. Zakupy OMP w ramach ww. ograniczenia mogą odbywać się po cenie interwencyjnej równej progowi referencyjnemu wynoszącemu 169,80 EUR/100 kg. Powyżej tego ograniczenia istnieje możliwość kontynuowania zakupów w trybie przetargowym. Interwencja publiczna dla OMP standardowo obejmuje okres od 1 marca do 30 września danego roku kalendarzowego [art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013]. Zgodnie z art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2016 istnieje również możliwość zbywania produktów zakupionych w ramach interwencji publicznej przez ich udostępnienie w ramach programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE (w Polsce – PO PŻ).

---

uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

W sytuacji wystąpienia nierównowagi między podażą OMP a popytem na ten produkt w UE, w tym w Polsce, przedsiębiorcy mogą być zainteresowani jego sprzedażą na zapasy interwencyjne. Szacuje się, że w 2017 r. beneficjenci mogą przekazać na zapasy interwencyjne 20 tys. ton OMP, a wydatki ARR z tego tytułu wyniosą **33 960 tys. EUR (139 915 tys. zł)**. Koszty przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku (zarówno zakupionego w 2016 r., jak i w 2017 r.) mogą wynieść **2 139 tys. EUR (8 813 tys. zł)**.

Wobec tego łączne wydatki na zakup, przyjęcie, przechowywanie i wydanie OMP mogą wynieść **36 099 tys. EUR (148 728 tys. zł)**.

Dopłaty do prywatnego przechowywania masła

W przypadku ponownego pogorszenia się sytuacji rynkowej, celu zapewnienia równowagi na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz stabilizacji cen rynkowych, niezbędne może być uruchomienie przez KE mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania masła. Możliwość taka została przewidziana w art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013. Szacuje się, że w 2017 r. dopłatami może zostać objęte 2 tys. ton masła, a ARR wypłaci z tego tytułu **120 tys. EUR (494 tys. zł)**.

Dopłaty do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku

Zgodnie z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 istnieje możliwość stosowania dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku, wyprodukowanego z mleka krowiego. W celu zapewnienia równowagi na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz stabilizacji cen rynkowych w 2017 r. rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1619 z 8 września 2016 r. realizację mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku w UE przedłużono do 28 lutego 2017 r. Nie wyklucza się, że w przypadku utrzymywania się zakłóceń równowagi podażowo-popytowej, KE przedłuży realizację tego mechanizmu. W związku z powyższym szacuje się, że w 2017 r. dopłatami może zostać objęte 500 ton OMP, a ARR wypłaci z tego tytułu **16 tys. EUR (66 tys. zł)**.

Dopłaty do prywatnego przechowywania serów

Celem mechanizmu jest zapewnienie równowagi rynkowej na rynku mleka i przetworów mlecznych w UE poprzez uruchomienie przez KE w 2017 r. dopłat do prywatnego przechowywania nadwyżek serów. Zgodnie z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 dopłaty mogą być przyznane do serów objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym na mocy

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012²². Komisja również może – tak jak to miało miejsce w latach 2014-2016 – uruchomić tymczasowy nadzwyczajny system dopłat do prywatnego przechowywania serów.

Szacuje się, że w 2017 r. dopłatami może zostać objęte 100 ton serów, a ARR wypłaci z tego tytułu **6 tys. EUR (25 tys. zł)**.

Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych (program „Mleko w szkole”)

ARR w 2017 r. planuje kontynuowanie działań na rzecz poprawy dostępu do żywności w zakresie propagowania zasad zdrowego odżywiania oraz wspierania spożycia mleka i jego przetworów wśród dzieci oraz uczniów w placówkach oświatowych, poprzez realizację programu „Mleko w szkole”. W unijnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 istnieje możliwość uzupełnienia pomocy wspólnotowej dopłatami krajowymi.

Dzięki programowi „Mleko w szkole” najmłodszy kształtują właściwe nawyki żywieniowe, co powinno przynosić korzyści zdrowotne w całym ich życiu. Nieprawidłowa dieta, obok niewystarczającej aktywności fizycznej, jest jednym z głównych czynników powodujących nadwagę i otyłość, które z kolei prowadzą do rozwoju obserwowanych w skali masowej współczesnych chorób cywilizacyjnych. W Polsce program „Mleko w szkole” wpisał się na stałe w codzienne funkcjonowanie placówek oświatowych (głównie szkół podstawowych), a jego oddziaływanie udało się zwiększyć dzięki zaangażowaniu środków finansowych pochodzących z budżetu krajowego i dofinansowaniu z Funduszu Promocji Mleka. Polska – pod względem ilości mleka i przetworów mlecznych dostarczanych dzieciom i młodzieży uczącym się w placówkach oświatowych – znajduje się w czołówce państw UE uczestniczących w programie.

Po dwunastu latach szkolnych funkcjonowania programu „Mleko w szkole” liczba placówek oświatowych w nim uczestniczących zwiększyła się ponad 3-krotnie – do ok. 14 tys. placówek oświatowych w roku szkolnym 2015/2016, a liczba dzieci i uczniów wzrosła 4-krotnie – do 2,6 mln. Od akcesji Polski do UE do czerwca 2016 r., w ramach programu „Mleko w szkole”, dzieci i uczniowie spożyli ok. 522 tys. ton mleka oraz jego przetworów.

Szacuje się, że w 2017 r. ARR rozliczać będzie głównie rok szkolny 2016/2017, a dopłatami zostanie objęte 53 tys. ton mleka i jego przetworów. ARR wypłaci na ten cel z budżetu unijnego **9 620 tys. EUR (39 634 tys. zł)**.

---

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, z późn. zm.

4. Program „Owoce i warzywa w szkole”

Zdaniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE należy wspierać spożywanie przez dzieci w wieku szkolnym owoców i warzyw z myślą o trwałym zwiększeniu udziału tych produktów w diecie dzieci na etapie kształtowania się ich nawyków żywieniowych, przyczyniając się także w ten sposób do realizacji jednego z celów WPR, jakim jest stabilizacja rynków rolnych.

Mając na uwadze art. 23 ust. 1-10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 oraz inne rozporządzenia unijne i krajowe zakłada się, że ARR w 2017 r., poprzez realizację programu „Owoce i warzywa w szkole”, będzie wpływać na zmianę nawyków żywieniowych oraz na zwiększenie spożycia owoców i warzyw wśród dzieci ze szkół podstawowych. Istotną zmianą w zakresie realizacji programu od roku szkolnego 2014/2015 jest zwiększenie budżetu unijnego z 90 mln EUR do 150 mln EUR na rok szkolny dla całej UE, zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 1370/2013²³. Podniesiony został również maksymalny udział dofinansowania w regionach słabiej rozwiniętych. W kontekście malejącego spożycia owoców i warzyw wśród dzieci, zdaniem KE należy skuteczniej zająć się kwestią zdrowego odżywiania, wzmocnić aspekt edukacyjny programu i w ten sposób wspierać walkę z otyłością.

Od roku szkolnego 2014/2015 grupą docelową programu w Polsce są uczniowie z klas I-III szkół podstawowych oraz dzieci realizujące obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w tych szkołach (w tzw. zerówkach). Z grupy owoców dzieci nieodpłatnie spożywają: jabłka, gruszki, truskawki i borówki amerykańskie. Z grupy warzyw spożywane są: marchew, papryka słodka, rzodkiewka, kalarepa i pomidory. Ponadto dzieci otrzymują soki owocowe, warzywne lub owocowo-warzywne. W Polsce z roku na rok wzrasta liczba dzieci i szkół podstawowych uczestniczących w programie „Owoce i warzywa w szkole”. Korzysta z niego blisko 1,48 mln dzieci z 11,6 tys. szkół podstawowych. W ciągu siedmiu lat realizacji programu, do końca II semestru roku szkolnego 2015/2016, ARR udostępniła bezpłatnie dzieciom ze szkół podstawowych blisko 325 mln porcji owoców i warzyw.

Oprócz udostępniania dzieciom owoców i warzyw prowadzone będą działania popularyzujące program (działania z zakresu komunikacji i promocji), oceniające jego skuteczność oraz działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym.

---

²³ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych, z późn. zm.

Przy szacowaniu wydatków na realizację programu „Owoce i warzywa w szkole” na 2017 r. uwzględniono zapisy „Strategii krajowej wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej programu *Owoce i warzywa w szkole* w roku szkolnym 2016/2017”, zgodnie z którą Polska wniosowała do KE o przyznanie z budżetu unijnego 17 391 tys. EUR²⁴.

W związku z tym zakłada się, że wsparcie z budżetu unijnego w 2017 r. (88% środków przeznaczonych na realizację programu w kraju) wyniesie **17 391 tys. EUR (74 153 tys. zł)**.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2016/247 łączna kwota kwalifikowalnych **kosztów promocji** nie może przekroczyć dla każdego zainteresowanego państwa członkowskiego 5% rocznego ostatecznego przydziału przyznanej pomocy Unii²⁵. W przypadku Polski, zgodnie ze strategią krajową²⁶, kwota środków przeznaczonych na działania komunikacyjne realizowane w roku szkolnym 2016/2017 wyniesie nie więcej niż 636 364 EUR.

Łączna kwota kwalifikowalnych kosztów związanych z **monitorowaniem i oceną programu** nie może przekroczyć dla każdego zainteresowanego państwa członkowskiego 10% rocznego ostatecznego przydziału. Dla roku szkolnego 2016/2017 w ramach budżetu programu – zgodnie ze strategią krajową – dokonana zostanie alokacja środków w kwocie wynoszącej nie więcej niż 120 000 EUR na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem oceny programu.

Na współfinansowanie programu „Owoce i warzywa w szkole” z budżetu krajowego w 2017 r. zostanie przeznaczony 12% środków, czyli kwota **2 372 tys. EUR (10 114 tys. zł)**.

Szacuje się, że ARR w 2017 r. na program „Owoce i warzywa w szkole” – łącznie z budżetu UE i z budżetu krajowego – wydatkuje **19 763 tys. EUR (84 267 tys. zł)**.

Do rozliczenia programu „Owoce i warzywa w szkole” w 2017 r. będzie stosowany kurs wymiany PLN na EUR z 31 grudnia 2015 r. (4,2639 PLN/EUR).

---

²⁴ Tym samym przyjęto dla Polski wyższy budżet niż został zaproponowany w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/248, w którym otrzymała wstępnie z budżetu unijnego 11 645 350 EUR.

²⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/247 z dnia 17 grudnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie i dystrybucję owoców i warzyw, przetworzonych owoców i warzyw oraz produktów z bananów w ramach programu „Owoce i warzywa w szkole”.

²⁶ „Strategia krajowa wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej programu *Owoce i warzywa w szkole* w roku szkolnym 2016/2017” MRiRW.

5. Program dla szkół

Zdaniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE w związku ze spadkiem spożycia świeżych owoców i warzyw oraz przetworów mlecznych w UE, szczególnie wśród dzieci, a także z coraz powszechniejszym występowaniem otyłości wśród najmłodszych spowodowanej niewłaściwymi nawykami żywieniowymi polegającymi na preferowaniu wysokoprzetworzonej żywności (często z dużą zawartością cukru, soli, tłuszczu lub innych dodatków) unijna pomoc finansowa na rzecz dostarczania dzieciom w placówkach oświatowych wybranych produktów rolnych powinna w większym stopniu przyczyniać się do propagowania zdrowych nawyków żywieniowych oraz spożywania produktów lokalnych.

Wobec tego, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/791²⁷, ustanowiono nowe wspólne ramy prawne i finansowe w zakresie pomocy UE na rzecz dostarczania owoców i warzyw, przetworzonych owoców i warzyw, świeżych produktów sektora bananów („Owoce i warzywa w szkole”) oraz mleka i przetworów mlecznych („Mleko w szkole”) dzieciom w placówkach oświatowych („Program dla szkół”). Jednolite podejście do nowego programu dla szkół ma zapewnić najbardziej odpowiednie i skuteczne osiągnięcie konkretnych celów, które były realizowane za pośrednictwem dwóch ww. programów wspólnej polityki rolnej. Pozwoli także państwom członkowskim zmaksymalizować efekty dystrybucji w ramach stałego budżetu i zwiększyć efektywność zarządzania.

Warunkiem udziału państwa członkowskiego w „Programie dla szkół” będzie opracowanie strategii krajowej lub regionalnej na kolejnych sześć lat i określającej priorytety programu. W celu uwzględnienia okresowości roku szkolnego nowe przepisy unijne wejdą w życie od 1 sierpnia 2017 r.

W związku z tym ARR planuje od roku szkolnego 2017/2018 realizację pomocy dotyczącej dostarczania owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych w ramach nowego programu szkolnego. Będzie on obejmował pomoc unijną na:

- dostarczanie i dystrybucję kwalifikujących się produktów dla dzieci w placówkach oświatowych,
- towarzyszące środki edukacyjne,

---

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/791 z dnia 11 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do programu pomocy dotyczącej dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka w placówkach oświatowych.

- pokrycie niektórych kosztów powiązanych, tj.: sprzętu, reklamy, monitorowania i oceny oraz logistyki i dystrybucji.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2016/795²⁸ na okres od 1 sierpnia 2017 r. do 31 lipca 2023 r. wstępny roczny przydział unijnej pomocy finansowej dla Polski na „Program dla szkół” wynosi ogółem 21 844 492 EUR, z tego: 11 639 985 EUR na owoce i warzywa dla szkół oraz 10 204 507 EUR na mleko dla szkół. Pomoc unijna na finansowanie towarzyszących środków edukacyjnych nie może przekraczać 15% ostatecznego przydziału rocznego, a pomoc na koszty powiązane – 10%.

Wobec tego szacuje się, że wydatki ARR z budżetu unijnego na rozpoczęcie realizacji w 2017 r. nowego programu dla szkół wyniosą ogółem **2 185 tys. EUR (9 003 tys. zł)**.

Dodatkowo, zgodnie z art. 217 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, państwa członkowskie mogą dokonywać płatności krajowych na rzecz: dostarczania dzieciom w placówkach oświatowych kwalifikujących się produktów z grupy owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych, towarzyszących środków edukacyjnych lub związanych z tym kosztów.

Wobec tego szacuje się, że wydatki ARR z budżetu krajowego na rozpoczęcie realizacji w 2017 r. nowego programu dla szkół wyniosą ogółem **5 097 tys. EUR (21 000 tys. zł)**.

6. Obsługa programów operacyjnych

(uznanych organizacji producentów owoców i warzyw)

Zgodnie z art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 organizacje producentów działające w sektorze owoców i warzyw lub ich zrzeszenia mogą utworzyć fundusz operacyjny. Fundusz ten jest finansowany:

a) ze składek pochodzących od:

- członków organizacji producentów lub samej organizacji producentów, lub
- zrzeszeń organizacji producentów ze składek opłacanych przez członków tych zrzeszeń;

---

²⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2016/795 z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1370/2013 określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych.

b) z pomocy finansowej Unii, która może zostać przyznana organizacjom producentów lub ich zrzeszeniom, w przypadku gdy przedstawią one program operacyjny lub częściowy program operacyjny, zarządzają nim i go wdrażają, na podstawie warunków, które zostaną przyjęte przez KE w drodze aktów delegowanych.

Fundusz operacyjny wykorzystywany jest wyłącznie do finansowania programów operacyjnych przedłożonych przez organizacje producentów państwom członkowskim i przez nie zatwierdzonych. Możliwość realizowania programów operacyjnych z dofinansowaniem z budżetu UE umożliwia uznanym organizacjom producentów owoców i warzyw realizację działań i inwestycji pozwalających osiągać takie cele jak: zapewnienie planowania i dostosowania produkcji do popytu, koncentrację dostaw i umieszczanie na rynku produktów wyprodukowanych przez członków tych organizacji oraz optymalizację kosztów produkcji, jak również ustabilizowanie cen producenta. Część zrealizowanych zadań i inwestycji obligatoryjnie musi być objęta działaniami w zakresie ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu²⁹ ARR powierzono kompetencje dotyczące organizacji producentów owoców i warzyw w zakresie udzielania pomocy finansowej na dofinansowanie funduszy operacyjnych, zatwierdzania i kontroli programów operacyjnych oraz monitorowania wdrażania strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych uznanych organizacji producentów owoców i warzyw.

W celu uzyskania pomocy finansowej uznana organizacja producentów opracowuje program operacyjny, którego działania zawierają się w obszarach: marketingu, poprawy jakości owoców i warzyw, planowania produkcji oraz ochrony środowiska. W celu sfinansowania działań zatwierdzonych w programie operacyjnym organizacja producentów zobowiązana jest ustanowić fundusz operacyjny.

Uznana organizacja producentów owoców i warzyw musi realizować w programie operacyjnym co najmniej dwa spośród celów określonych w strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce. Program operacyjny zatwierdzany jest na okres od 3 do 5 lat i realizowany w okresach rocznych, trwających od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

---

²⁹ Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58).

Szacuje się, że ARR w 2017 r. w ramach realizacji pomocy dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszy operacyjnych może ponieść wydatki na poziomie **11 799 tys. EUR (48 612 tys. zł)**.

7. Rynek produktów pszczelich

Sektor pszczelarski charakteryzuje się różnorodnością warunków produkcji oraz rozproszeniem i zróżnicowaniem podmiotów gospodarczych. Celem wspierania przez UE działań prowadzonych na rynku produktów pszczelich jest rozwój pszczelarstwa w wyniku poprawy warunków produkcji i zbytu oraz jakości produktów pszczelich w krajach członkowskich. Ponadto z myślą o rosnącym wpływie niektórych typów inwazji pasożytniczych na zdrowie pszczół, w szczególności w związku z rozprzestrzenianiem się warrozy na terenie Unii Europejskiej oraz w związku z problemami, jakie ta choroba stwarza dla produkcji miodu (warrozy nie można całkowicie wyeliminować, a do jej zwalczania należy stosować zatwierdzone produkty), UE wspiera finansowo działania w sektorze pszczelarskim prowadzone w państwach członkowskich.

Na 2017 r. przewidziano na rynku produktów pszczelich działania związane z realizacją trzyletniego „Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019 zatwierdzonego na podstawie decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2016/1102³⁰.

Zakłada się, że zgodnie z programem w roku 2016/2017 środki finansowe będą dotyczyły następujących środków wsparcia: przeprowadzanie szkoleń i zakup sprzętu pszczelarskiego, zakup środków warrozobójczych, zakup urządzeń do prowadzenia gospodarki wędrownej, zakup matek, pakietów i odkładów pszczelich, wykonywanie analiz jakości miodu. Zgodnie z art. 55 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych wkład finansowy UE w krajowe programy pszczelarskie stanowi równowartość 50% wydatków ponoszonych przez państwa członkowskie.

W 2017 r. na wsparcie pszczelarstwa zaplanowano wypłaty środków zgodnie z ww. decyzją wykonawczą Komisji. Zakłada się, że finansowanie działań w sektorze pszczelarskim w sezonie 2016/2017 z budżetu UE wyniesie **2 962 tys. EUR**

---

³⁰ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1102 z dnia 5 lipca 2016 r. zatwierdzająca krajowe programy na rzecz poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich, przedłożone przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 4133).

(12 630 tys. zł). Współfinansowanie programu z budżetu krajowego wyniesie **2 962 tys. EUR (12 630 tys. zł).** Umowy z podmiotami uprawnionymi (w tym związkami i spółdzielniami pszczelarskimi, stowarzyszeniami i zrzeszeniami pszczelarzy) związane z realizacją programu w roku 2016/2017 zostaną podpisane przy zastosowaniu kursu wymiany PLN/EUR z 31 grudnia 2015 r. (4,2639 PLN/EUR) i po tym kursie zostaną rozliczone.

Wobec powyższego szacuje się, że na rynku produktów pszczelich ARR w 2017 r. wydatkuje na realizację programu – ogółem w ramach finansowania z budżetu UE i współfinansowania z budżetu krajowego – **5 924 tys. EUR (24 260 tys. zł).**

8. Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych

Funkcjonowanie krajowego rolnictwa i całego sektora żywnościowego na jednolitym rynku unijnym – w warunkach postępującego procesu globalizacji i wzrostu konkurencji – powoduje, że zasadniczego znaczenia nabierają działania promocyjne oraz informacyjne, realizowane zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych. Do zintensyfikowania działań związanych z poszukiwaniem nowych, perspektywicznych rynków zbytu na unijne produkty rolno-spożywcze zmuszają kraje europejskie również ograniczenia eksportowe (takie jak rosyjskie embargo na przywóz unijnych produktów rolno-spożywczych wprowadzone w 2014 r.).

Celem działań informacyjnych i promocyjnych jest zwiększenie konkurencyjności rolnictwa unijnego, a tym samym osiągnięcie równowagi zarówno na rynku wewnętrznym, jak i w państwach trzecich. W szczególności działania informacyjne i promocyjne mają na celu podniesienie wiedzy konsumentów o zaletach unijnych produktów rolnych, metodach produkcji oraz o unijnych systemach jakości, jak również poprawę rozpoznawalności tych produktów. Ponadto powinny zwiększyć spożycie unijnych produktów rolnych w Unii i poza nią, a także udział tych produktów w rynku, przy zwróceniu szczególnej uwagi na rynki w państwach trzecich o najwyższym potencjale wzrostu. W przypadku poważnych zakłóceń na rynku, utraty zaufania konsumentów lub innych szczególnych problemów, działania te powinny pomóc przywrócić normalne warunki rynkowe oraz uzupełniać i wzmacniać działania realizowane przez państwa członkowskie.

Dodatkowym celem działań informacyjnych i promocyjnych jest podkreślanie znaczenia autentyczności produktów unijnych, aby poszerzać wiedzę konsumentów

o zaletach produktów oryginalnych w porównaniu z imitacjami i produktami podrobionymi. Przyczyni się to znacząco – zarówno w Unii, jak i w państwach trzecich – do podniesienia poziomu znajomości symboli, oznaczeń i skrótów oznaczających uczestnictwo w europejskich systemach jakości.

Od 1 grudnia 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014³¹, w którym zawarto nowe zasady dotyczące polityki informowania o unijnych produktach rolnych i rolno-spożywczych oraz promowania tych produktów. Główne zmiany dotyczą:

- zwiększenia unijnego poziomu finansowania (do 70% w przypadku programów prostych realizowanych na rynku wewnętrznym UE i do 80% w przypadku programów prostych realizowanych na rynkach krajów trzecich oraz w przypadku programów, w których uczestniczy wiele państw);
- zniesienia współfinansowania kampanii ze środków budżetu krajowego;
- wprowadzenia europejskiej strategii promocji;
- prowadzenia jednoetapowego procesu wyboru programów przez KE;
- rozszerzenia zakresu stosowania środków:
  - włączenia do grupy beneficjentów organizacji producentów,
  - rozszerzenia zakresu produktów, w szczególności o przetworzone produkty rolne (np. chleb, makaron, czekolada),
  - umożliwienia stosowania oświadczeń o pochodzeniu i oświadczeń o markach produktów, z pewnymi ograniczeniami,
  - uproszczenia procedur administracyjnych poprzez wprowadzenie jednego etapu oceny i selekcji programów przez KE,
  - ułatwionego zarządzania programami, w których uczestniczy wiele państw członkowskich, przygotowanymi wspólnie przez podmioty z kilku państw członkowskich przy wykorzystaniu punktu kompleksowej usługi w KE (za pośrednictwem agencji wykonawczej Chafea);
- wprowadzenia unijnego rocznego programu prac.

Ponadto wsparcie ze środków unijnych będzie stopniowo wzrastać (ze 111 mln EUR w 2016 r.), tak aby w 2019 r. osiągnąć poziom 200 mln EUR dla całej UE³².

---

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008, z późn. zm..

³² http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/index_en.htm (odczyt – lipiec 2016 r.).

Do 2019 r. część kampanii promocyjno-informacyjnych będzie realizowana na podstawie obecnie obowiązujących przepisów. W związku z tym przyjęto, że w 2017 r. w ramach mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” ARR będzie kontynuować działania rozpoczęte w latach poprzednich (dotyczące realizacji dwuletnich i trzyletnich branżowych oraz międzybranżowych kampanii promocyjno-informacyjnych), jak również podejmować kolejne działania związane z ubieganiem się o przyznanie środków, a tym samym zaakceptowanie przez Komisję Europejską nowych kampanii. ARR będzie wspierać realizację m.in. następujących branżowych kampanii promocyjnych i/lub informacyjnych:

- **„Europejskie jabłka dwukolorowe”** – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej, prowadzonej w Chinach oraz Zjednoczonych Emiratach Arabskich, dotyczącej europejskich jabłek dwukolorowych,
- **„Trade Milk”** – 3-letniej kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej mleka i wybranych produktów mleczarskich (takich jak: mleczka smakowe, mleko w proszku, jogurty, sery żółte dojrzewające). Kampania skierowana jest na rynek chiński i rosyjski,
- **„Gwarancja Jakości QAFP”** – 3-letniego programu informacyjnego dotyczącego kulinarnego mięsa wieprzowego oraz wędlin wyprodukowanych w ramach Systemu Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP). Program skierowany jest na rynek polski,
- **„Niezwyczajne właściwości zwykłych owoców”** – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej owoców jagodowych (truskawek, malin, porzeczek, borówek), realizowanej na rynkach: szwedzkim, fińskim, austriackim, czeskim i polskim,
- **„Soki i musy – witaminy w wygodnej formie”** – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej soków i musów owocowych oraz warzywnych, realizowanej na rynkach: litewskim, czeskim, słowackim, rumuńskim i polskim,
- **„EkoEuropa – jakość i tradycja”** – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej produktów rolnictwa ekologicznego (w tym: owoców, warzyw, przetworów owocowo-warzywnych, mięsa wieprzowego, wołowego i drobiowego oraz ich przetworów), realizowanej na rynku amerykańskim, japońskim i singapurskim,
- **„Zasmakuj w Europie”** – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej mięsa wołowego (świeżego, schłodzonego lub mrożonego oraz przetworów wytworzonych na jego bazie), realizowanej na rynku tureckim,

- „**Pokochaj olej rzepakowy**” – 3-letniej kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej oleju rzepakowego, realizowanej na rynku polskim i słowackim,
- „**Smak jakości i tradycji prosto z Europy**” – 2-letniego programu promocyjno-informacyjnego dotyczącego promocji świeżej, schłodzonej lub mrożonej wieprzowiny i wołowiny oraz przetworów wyprodukowanych na ich bazie, skierowanego na rynek Singapuru, Tajwanu, Nowej Zelandii, RPA i Kazachstanu,
- „**Smaki Europy – jakość i tradycja**” – 3-letniego programu promocyjno-informacyjnego dotyczącego promocji świeżej, schłodzonej lub mrożonej wołowiny i wieprzowiny oraz przetworów wyprodukowanych na ich bazie, mięsa drobiowego wysokiej jakości, a także świeżych i przetworzonych owoców oraz warzyw, skierowanego na rynek Algierii, Białorusi i Chin,
- „**Rozsmakuj się w Europie**” – 3-letniego programu promocyjno-informacyjnego, dotyczącego promocji świeżej, schłodzonej lub mrożonej wieprzowiny oraz produktów wytworzonych na jej bazie, skierowanego na rynek Japonii i Kanady,
- „**Makarony Europy**” – 3-letniego programu promocyjno-informacyjnego dotyczącego promocji makaronów na Ukrainie i w Chinach,
- „**Europejski drób – w jakości siła**” – 3-letniego programu promocyjno-informacyjnego, dotyczącego promocji mięsa drobiowego wysokiej jakości w Wietnamie, Chinach i Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

Zakłada się, że na kampanie promocyjne i/lub informacyjne – finansowane z budżetu UE lub współfinansowane z budżetu krajowego – ARR w 2017 r. wydatkuje ogółem **9 509 tys. EUR (39 177 tys. zł)**, w tym z budżetu środków europejskich – **6 243 tys. EUR (25 721 tys. zł)**, a ze środków krajowych – **3 266 tys. EUR (13 456 tys. zł)**.

9. Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku

W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 utrzymano środki wsparcia rynkowego (tzn. interwencji publicznej i dopłat do prywatnego przechowywania), przy jednoczesnym ich usprawnieniu i uproszczeniu. Przewidziano także specjalne środki interwencyjne w celu sprawnego i skutecznego reagowania na zagrożenie wystąpieniem zakłóceń na rynku. Komisja Europejska posiada uprawnienia do przyjmowania niektórych aktów w odniesieniu do środków koniecznych do zaradzenia sytuacji na rynku – bez naruszenia jakichkolwiek zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych oraz

pod warunkiem, że jakiegokolwiek inne środki dostępne na mocy ww. rozporządzenia okażą się niewystarczające (art. 219-222). Na podstawie ww. przepisów KE może:

- przedsięwziąć konieczne środki (w przypadku konieczności uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby), służące przeciwdziałaniu zagrożeniu wystąpieniem zakłóceń na rynku, spowodowanych znaczącym wzrostem lub spadkiem cen na rynku wewnętrznym albo rynkach zewnętrznych lub innymi zdarzeniami i okolicznościami powodującymi poważne zakłócenia na rynku lub grożącymi wystąpieniem takich zakłóceń, jeżeli taka sytuacja lub jej skutki dla rynku prawdopodobnie będą trwać nadal lub się pogarszać (art. 219 ust. 1);
- przyjąć nadzwyczajne środki wspierania w odniesieniu do rynków dotkniętych trudnościami (tj. sektorów: wołowiny i cielęciny, mleka i przetworów mlecznych, wieprzowiny, baraniny i koziny, jaj oraz mięsa drobiowego), związanymi z chorobami zwierząt i utratą zaufania konsumentów spowodowaną zagrożeniami dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub zdrowia roślin (art. 220 ust. 1 i 2);
- przyjąć środki nadzwyczajne w celu rozwiązania szczególnych problemów (w przypadku konieczności uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby) powiązanych z sytuacjami, które mogłyby spowodować gwałtowne pogorszenie się warunków produkcji i warunków rynkowych, którym trudno byłoby zaradzić, jeżeli przyjęcie środków opóźniałoby się (art. 221 ust. 1 i 2). Komisja może zastosować te środki, jeżeli nie jest możliwe przyjęcie wymaganych środków nadzwyczajnych zgodnie z art. 219 lub 220;
- w okresach występowania poważnych zakłóceń na rynkach przyjąć akty wykonawcze stanowiące, że art. 101 ust. 1 TFUE nie powinien mieć zastosowania do porozumień i decyzji uznanych organizacji producentów, ich zrzeszeń i uznanych organizacji międzybranżowych, działających w ramach któregokolwiek z sektorów, pod warunkiem że te porozumienia i decyzje nie zakłócają właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, mają na celu wyłącznie ustabilizowanie danego sektora i można je zaliczyć do jednej lub większej liczby następujących kategorii (art. 222 ust. 1):
  - wycofanie z rynku lub bezpłatna dystrybucja produktów,
  - przekształcanie i przetwarzanie,
  - przechowywanie przez podmioty prywatne,
  - wspólne środki promocji,
  - porozumienia dotyczące wymogów jakościowych,

- wspólne zakupy środków produkcji niezbędnych do zwalczania rozprzestrzeniania się w Unii plag i chorób zwierząt i roślin lub środków produkcji niezbędnych do przeciwdziałania skutkom katastrof naturalnych w Unii,
- tymczasowe planowanie produkcji z uwzględnieniem szczególnego charakteru cyklu produkcyjnego.

Na realizację środków wyjątkowych, jak również wydatków związanych z interwencją publiczną i dopłatami do prywatnego przechowywania oraz z refundacjami wywozowymi, mogą zostać przekazane środki finansowe z tzw. rezerwy przeznaczonej na sytuacje kryzysowe w sektorze rolnym (art. 226 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013). Zgodnie z art. 25 „Rezerwa na wypadek kryzysów w sektorze rolnym” rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013³³, aby wesprzeć sektor rolnictwa w przypadku poważnych kryzysów, mających wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych, tworzona jest rezerwa kryzysowa. Rezerwę ustanawia się poprzez stosowanie na początku każdego roku zmniejszenia płatności bezpośrednich przy użyciu mechanizmu dyscypliny finansowej, o którym jest mowa w art. 26 ww. rozporządzenia.

Niestabilność rynków rolnych i powtarzające się sytuacje kryzysowe spowodowane anomaliami klimatycznymi, chorobami zwierząt, zakażeniami produktów itp. wymagają podejmowania szybkich działań w zakresie wsparcia producentów dotkniętych stratami. ARR posiada znaczne doświadczenie w administrowaniu tego typu działaniami. W poprzednich latach wspierała producentów warzyw w związku z kryzysem spowodowanym bakterią *Escherichia coli*, wypłacała szczególne środki wspierania rynku mleczarskiego oraz dopłaty do materiału siewnego z tytułu szkód powstałych w gospodarstwach rolnych w wyniku powodzi i suszy, a także wspierała hodowców drobiu poprzez rekompensowanie strat spowodowanych ptasią grypą. Agencja wypłacała również nadzwyczajne wsparcie przyznane przez KE producentom wieprzowiny z obszarów objętych restrykcjami z powodu stwierdzenia afrykańskiego pomoru świń u dzików w Polsce.

Ponadto w celu złagodzenia skutków rosyjskiego embarga na import unijnych produktów rolno-spożywczych ARR wypłacała do 30 września 2016 r. cztery transze tymczasowego nadzwyczajnego wsparcia producentom niektórych owoców i warzyw.

---

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008, z późn. zm.

W czerwcu 2016 r. opublikowane zostało rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/921³⁴ ustanawiające V transzę tymczasowego wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw.

W październiku 2015 r. w związku ze spadkiem cen, będącym bezpośrednią konsekwencją rosyjskiego embarga oraz skutkami suszy dla upraw paszowych, Komisja uruchomiła tymczasową nadzwyczajną pomoc dla rolników w sektorach hodowlanych³⁵.

W Polsce pomoc została wypłacona do 30 czerwca 2016 r. producentom mleka i świń.³⁶

Nie można wykluczyć wystąpienia kolejnych nadzwyczajnych sytuacji kryzysowych na rynkach rolnych (np. będących wynikiem utrzymującego się rosyjskiego embarga), które mogą skutkować powierzeniem ARR następnym zadań z nimi związanych.

Biorąc przytoczone przepisy unijne na lata 2014-2020, doświadczenia z lat poprzednich odnoszące się do kryzysów oraz informacje dostępne w momencie sporządzania planu finansowego, ARR uwzględniła w planie finansowym wydatki związane z potrzebą zarezerwowania środków wyjątkowych.

Zgodnie z art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 całkowita kwota rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym w latach 2014-2020 wynosi 2 800 000 tys. EUR, w równych rocznych ratach po 400 000 tys. EUR (w cenach z 2011 r.). W budżecie UE na 2016 r. rezerwa przeznaczona na sytuacje kryzysowe w sektorze rolnym została ustalona na **441 600 tys. EUR** dla całej Unii Europejskiej (w cenach bieżących)³⁷.

W związku z tym, że rezerwa na wypadek kryzysów w sektorze rolnym tworzona jest poprzez coroczne zmniejszanie płatności bezpośrednich, założono, że w 2017 r. na środki wyjątkowe dla Polski może zostać przeznaczony ok. 8% z ww. rezerwy, zgodnie z udziałem, jaki stanowi kwota przyznana Polsce na płatności bezpośrednie w ogólnym budżecie UE, przeznaczonym na te płatności dla wszystkich państw członkowskich w latach 2015-2020 [na podstawie zapisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1307/2013³⁸]. Wzięto

³⁴ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/921 z dnia 10 czerwca 2016 r. ustanawiające dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw.

³⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1853 z dnia 15 października 2015 r. ustanawiające tymczasową nadzwyczajną pomoc dla rolników w sektorach hodowlanych.

³⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowej nadzwyczajnej pomocy dla rolników w sektorach hodowlanych (Dz. U. z 2016 r. poz. 141).

³⁷ <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-pl.htm> (odczyt – maj 2016 r.).

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia

pod uwagę uruchomienie przez KE piątej transzy tymczasowego nadzwyczajnego wsparcia producentów owoców i warzyw oraz przyjęto, że Polska wypłaci na ten cel producentom owoców i warzyw w 2017 r. **42 170 tys. EUR (173 740 tys. zł)** z budżetu unijnego.

Wobec tego w ramach budżetu środków europejskich wydatki ARR na zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym w 2017 r. (w przypadku działań prowadzonych w ramach art. 219 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 – finansowane w 100% – w kwocie 173 740 tys. zł, a w przypadku art. 220 – w 50%³⁹ - w kwocie 49 668 tys. zł) oszacowano na **54 223 tys. EUR (223 408 tys. zł)**. W ramach budżetu państwa wydatki ARR oszacowano na **12 053 tys. EUR (49 668 tys. zł)**.

II. Działalność finansowana z budżetu krajowego – dotacja celowa

1. Współfinansowanie

Łączne zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach współfinansowania może wynieść **25 750 tys. EUR (106 868 tys. zł)**.

1.1. Współfinansowanie programów wsparcia rynku produktów pszczelich

Wydatki ponoszone w ramach programu będą współfinansowane w 50% z budżetu krajowego tj. do wysokości **2 962 tys. EUR (12 630 tys. zł)**.

1.2. Współfinansowanie programów wsparcia działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych

Szacowane wydatki w ramach współfinansowania wyniosą **3 266 tys. EUR (13 456 tys. zł)**.

---

w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009, z późn. zm.

³⁹ Środki z art. 221 („Środki rozwiązywania szczególnych problemów”) nie zostały wzięte pod uwagę, gdyż z doświadczeń ostatnich lat wynika, że większość mechanizmów kryzysowych uruchamiana jest na podstawie art. 219, a ponadto Komisja może przyjąć środki na mocy art. 221, jeżeli nie jest możliwe przyjęcie wymaganych środków nadzwyczajnych zgodnie z art. 219 lub 220.

1.3. Współfinansowanie programu „Owoce i warzywa w szkole”

Szacuje się, że w 2017 r. na program „Owoce i warzywa w szkole” Agencja może wydatkować w ramach współfinansowania budżetu państwa **2 372 tys. EUR (10 114 tys. zł)**.

1.4. Finansowanie z budżetu krajowego programu „Program dla szkół”

Szacuje się, że w 2017 r. na program „Program dla szkół” Agencja może wydatkować w budżetu państwa **5 097 tys. EUR (21 000 tys. zł)**.

1.5. Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku

Współfinansowanie z budżetu krajowego (w 50%) dotyczy tylko wyjątkowych środków wsparcia w odniesieniu do rynków produktów rolnych sektora wołowiny i cielęciny, mleka i przetworów mlecznych, wieprzowiny, baraniny i koziny, jaj oraz mięsa drobiowego, w przypadku wystąpienia zakłóceń rynkowych spowodowanych chorobami zwierząt lub utratą zaufania konsumentów spowodowaną zagrożeniami dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub zdrowia roślin (art. 220 rozporządzenia nr 1308/2013). W ramach współfinansowania z budżetu krajowego wydatki ARR w 2017 r. oszacowano na **12 053 tys. EUR (49 668 tys. zł)**.

2. Podatek VAT w zakresie zadań realizowanych w ramach WPR

W związku z realizacją zadań w ramach administrowania mechanizmami WPR w 2017 r., Agencja poniesie wydatki z tytułu podatku VAT od WPR, w kwocie **3 264 tys. EUR (13 458 tys. zł)**.

Kwota podatku VAT dotyczy:

- zakupów interwencyjnych, sprzedaży zapasów interwencyjnych oraz wydatków związanych z utrzymaniem zapasów,
- wydatków związanych z realizacją programu „Owoce i warzywa w szkole”.

III. Działalność w zakresie PROW 2014-2020

Zgodnie z zatwierdzonym w grudniu 2014 r. przez KE Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) i z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Agencja Rynku Rolnego jest podmiotem wdrażającym działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” i działanie „Współpraca”. Agencją płatniczą jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

1. Działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach PROW 2014-2020

W ramach tego działania ARR będzie realizować dwa poddziałania, tj.: „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” oraz „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”.

Poddziałanie „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” (w ramach PROW 2014-2020)

Poddziałanie ma na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości. Pomoc jest związana z refundacją kosztów wynikających z przystąpienia do systemu jakości oraz kosztów rocznej składki za udział w tym systemie, jak również z wydatkami dotyczącymi kontroli zgodności z wymaganiami systemu jakości.

Wsparcie skierowane jest do rolników aktywnych zawodowo, którzy wytwarzają produkty rolne lub środki spożywcze przeznaczone do spożycia przez ludzi w ramach systemu jakości, ale nie otrzymali tego rodzaju wsparcia dla tego samego systemu jakości żywności w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” PROW 2007-2013. Ponadto wnioskodawca nie może uzyskiwać wsparcia na dofinansowanie kosztów transakcyjnych ze środków działania „Rolnictwo ekologiczne”.

Wsparcie finansowe w formie refundacji przewidziane jest w okresie 3 lat od przystąpienia do systemu jakości, a jego wysokość wynosi maksymalnie do 2 tys. EUR na gospodarstwo na rok.

---

⁴⁰ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349, z późn. zm.).

Poddziałanie „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” (w ramach PROW 2014-2020)

Poddziałanie obejmuje wsparcie operacji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez uczestników systemów jakości, tj. przez zespoły promocyjne składające się co najmniej z dwóch producentów⁴¹. Członkowie zespołu uczestniczą w wytwarzaniu produktu rolnego lub środka spożywczego przeznaczonego do spożycia przez ludzi, wytwarzanego w ramach systemów jakości, o których mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013⁴². O wsparcie będą ubiegać się w Polsce zespoły promocyjne wytwarzające produkty wysokiej jakości w ramach unijnych i krajowych systemów jakości::

- systemy unijne: wspólnotowy system certyfikacji produktów regionalnych i tradycyjnych, obejmujący: System Chronionych Nazw Pochodzenia (ChNP), System Chronionych Oznaczeń Geograficznych (ChOG) i System Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności (GTS), Rolnictwo ekologiczne,
- systemy krajowe: Integrowana Produkcja Roślin, Jakość Tradycja, Quality Meat Program (QMP), Quality Assurance for Food Products (QAFP), Pork Quality System (PQS).

2. Działanie „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020

Jednym z priorytetów Unii Europejskiej w latach 2014-2020 jest wspomaganie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Działanie „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 promuje współpracę w zakresie funkcjonowania grup operacyjnych Europejskich Partnerstw Innowacji (EPI) na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa.

Zakres wsparcia obejmuje funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI) oraz realizację przez te grupy projektów, które prowadzą do opracowania i wdrożenia innowacji w zakresie nowych produktów, znacznie udoskonalonych produktów, znacznie udoskonalonych praktyk, procesów, technologii, metod organizacji lub marketingu dotyczących produkcji, przetwarzania, wprowadzania do obrotu produktów objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

---

⁴¹ Przez zespół promocyjny należy rozumieć podmiot, niezależnie od posiadanej przez niego formy prawnej, integrujący uczestników systemu jakości, np.: grupę producentów, organizację producentów, organizację międzybranżową, organizację branżową, konsorcjum, stowarzyszenie, kółko rolnicze, rolnicze zrzeszenie branżowe, spółdzielnię, izbę gospodarczą.

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, z późn. zm.

Beneficjentami wsparcia są grupy operacyjne na rzecz innowacji składające się z co najmniej dwóch różnych podmiotów. Wsparcie ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Planuje się, że ARR w 2017 na pomoc techniczną na działania: „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych ” oraz Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 może ponieść wydatki na poziomie 3 431 tys. zł, w tym w ramach finansowania wyprzedzającego 2 183 tys. zł (zgodnie z projektem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 stawka wkładu EFRROW wynosi 63,63 %) i w ramach współfinansowania z budżetu krajowego 1 248 tys. zł.

W ramach ww. środków ARR planuje działania komunikacyjne w zakresie:

1. Artykuły sponsorowane
2. Szkolenia dla beneficjentów.

Powyższe działania stanowią optymalną formę dotarcia do potencjalnych i dotychczasowych beneficjentów Programu oraz pozwolą na zachęcenie ich do składania wniosków o pomoc w ramach instrumentów wdrażanych przez ARR.

Ad. 1 Emisja artykułów sponsorowanych w różnych segmentach prasy branżowej o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, tygodnikach, miesięcznikach i dziennikach pozwoli na dotarcie do grupy odbiorców o bardziej tradycyjnych preferencjach formy pozyskiwania wiedzy branżowej. Dzięki temu środkowi przekazu możliwe będzie poinformowanie ich o bardziej szczegółowych zagadnieniach:

- budowanie świadomości wśród potencjalnych beneficjentów o istnieniu możliwości pozyskania środków na wsparcie uczestnictwa w systemach jakości oraz prowadzenie projektów współpracy,
- rozpowszechnianie informacji o działaniach, którymi administruje ARR oraz zachęcanie do składania wniosków o przyznanie pomocy.

Ad. 2 Szkolenia dla beneficjentów zaplanowane do realizacji uzupełnią działania komunikacyjne w formie spotkań bezpośrednich. Za ich pomocą można będzie zaprezentować szczegółowe zasady, wymagania dotyczące składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność i dobre praktyki przy realizacji operacji objętych pomocą w ramach PROW 2014-2020.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji wymienionych wyżej działań ARR planuje zapewnić niezbędne szkolenia pracowników oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji.

Ponadto, w ramach ww. wydatków na pomoc techniczną na 2017 r. ARR przewiduje wydatki na wynagrodzenia pracowników (wraz z narzutami) w kwocie **833 tys. EUR (3 063 tys. zł.)**.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 roku wyniosą 8 372 tys. zł (w 2016 r. będzie wykorzystana kwota 3 437 tys. zł).

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014⁴³ ustanowiono Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym na lata 2014-2020. Fundusz ma na celu ograniczenie skali ubóstwa w krajach członkowskich Unii Europejskiej poprzez wspieranie systemów krajowych – świadczących pomoc osobom najbardziej potrzebującym – i jest realizowany w formie krajowych programów operacyjnych. Programy operacyjne państw członkowskich są współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (85% udziału) i ze środków krajowych (15%). Na realizację programów operacyjnych w ramach ww. funduszu na lata 2014-2020 UE przeznaczyła 3,4 mld EUR (wg cen z 2011 r.).

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020⁴⁴ realizowany w Polsce w ramach ww. funduszu obejmuje zakup i dystrybucję żywności wśród osób najbardziej potrzebujących oraz obowiązkowe działania towarzyszące. Budżet programu operacyjnego wynosi 556,9 mln EUR, z tego: 473,4 mln EUR (85%) pochodzi z budżetu UE, a 83,5 mln EUR (15%) – z budżetu krajowego.

---

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, z późn. zm.

⁴⁴ <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/programy/programu-operacyjnego-europejskiego-funduszu-najbardziej-potrzebujacym-2014-2020/>

We wrześniu 2014 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), jako instytucja zarządzająca, zawarło z Agencją Rynku Rolnego porozumienie o powierzeniu jej zadań w ramach PO PŻ. ARR uczestniczy w realizacji zadań w ramach programu operacyjnego jako beneficjent i instytucja pośrednicząca⁴⁵, w tym m.in.:

- przygotowuje i przeprowadza postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich regionalnych (OPR) wskazanych przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO),
- zawiera z wybranymi wykonawcami umowy na dostawy artykułów spożywczych do magazynów OPR wskazanych przez OPO,
- rozpatruje wnioski o częściowe/całkowite rozliczenie umowy i wypłaca należności dla wykonawców realizujących dostawy,
- kontroluje dostawy artykułów spożywczych realizowanych przez wybranych wykonawców do magazynów OPR,
- weryfikuje i rozpatruje wnioski o dofinansowanie projektu składane przez OPO,
- zawiera z OPO umowy o dofinansowanie projektu,
- rozpatruje wnioski o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz wnioski o płatność z tytułu środków towarzyszących,
- realizuje płatności dla OPO z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu środków towarzyszących,
- kontroluje organizacje partnerskie w zakresie dystrybucji, standardów administrowania, transportu i magazynowania oraz standardów środków towarzyszących,
- wykonuje postępowanie pokontrolne,
- odzyskuje środki wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur albo pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości,
- prowadzi sprawozdawczość do instytucji zarządzającej PO PŻ (MRPiPS).

---

⁴⁵ Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.).

Projekt budżetu ARR na 2017 r. na realizację: Operacji I - zakup żywności i Operacji II- dystrybucja żywności wraz ze środkami towarzyszącymi w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Agencja Rynku Rolnego planuje wydatki na rok 2017 na realizację Podprogramu 2016 i 2017 w następującym zakresie:

Operacja I - zakup żywności w procedurze zamówień publicznych w wysokości 325 284 tys. zł, w tym:

- Podprogram 2016 – kwota 224 824 tys. zł
- Podprogram 2017 – kwota 100 460 tys. zł

Operacja II – dystrybucja żywności wraz ze środkami towarzyszącymi w wysokości 32.528 tys. zł, w tym:

- Podprogram 2016 – kwota 22 482 tys. zł
- Podprogram 2017 - kwota 10 046 tys. zł

Łączne wydatki związane z realizacją PO PŻ 2014-2020 w 2017 roku wyniosą 357 812 tys. zł, z tego: finansowanie z budżetu środków europejskich (85%) 304 140 tys. zł oraz współfinansowanie z budżetu państwa (15%) – 53 672 tys. zł.

W odniesieniu do Operacji I – Podprogramu 2016, zgodnie z decyzją o zapewnieniu finansowania nr 29/POPŻ/2016 z dnia 13.04.2016 r. na realizację przedsięwzięcia „Realizacja przez Agencję Rynku Rolnego Operacji I – zakup żywności w procedurze zamówień publicznych w Podprogramie 2016 r.” uwzględnione zostały wydatki na 2017 r. w kwocie 224 824 tys. zł (z tego budżet środków europejskich – 191 100 tys. zł oraz środki krajowe współfinansowanie – 33 724 tys. zł).

Plan realizowania wydatków w ramach Podprogramu 2016 został opracowany przy założeniu, że dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich będą realizowane równomiernie w poszczególnych miesiącach od sierpnia 2016 r. do kwietnia 2017 r., a zapłata za dostarczone artykuły zostanie dokonana w okresie dwóch miesięcy po zakończeniu danego miesiąca dostaw.

Łączne wydatki związane z realizacją PO PŻ 2014-2020 w 2016 roku (Operacja I i II) wyniosą **357 812 tys. zł**, z tego:

– finansowanie z budżetu środków europejskich (85%)	304 140 tys. zł
▪ z tego:	
część 44 – Zabezpieczenia społeczne	113 040 tys. zł
część 83 – Rezerwy celowe	191 100 tys. zł
– współfinansowanie z budżetu państwa (15%)	53 672 tys. zł
▪ z tego:	
część 44 – Zabezpieczenia społeczne	19 948 tys. zł
część 83 – Rezerwy celowe	33 724 tys. zł

Dla porównania planowane wydatki w roku 2016 r. wyniosą łącznie 244 167 tys. zł.

Projekt budżetu ARR na 2017 r. na realizację Operacji III – Pomoc Techniczna w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

W rok 2017 Agencja Rynku Rolnego planuje wydatki ze środków pomocy technicznej w wysokości 7 196 tys. zł na realizację poniższych zadań:

1. Prowadzenie audytów i kontrola - przeprowadzanie audytów planowych i pozaplanowych w zakresie PO PŻ 2014-2020. Przeprowadzanie czynności sprawdzających wykonanie zgłaszanych w ramach przeprowadzonych audytów uwag i wniosków,
2. Przeprowadzanie badań jakościowych - realizacja czynności technicznych związanych z przeprowadzaniem badań jakościowych artykułów dostarczanych do organizacji partnerskich,
3. Szkolenia - celem szkoleń jest doskonalenie wiedzy i umiejętności pracowników, przygotowanie kadry do zmian spowodowanych zmianami prawa krajowego i unijnego. Dzięki realizacji polityki szkoleniowej w ramach POPŻ Agencja ma możliwość zapewnienia wysokich kwalifikacji pracowników, poprzez ich uczestnictwo w szkoleniach między innymi: z zakresu przepisów prawnych dot. m.in.: rachunkowości, finansów

publicznych, prawa administracyjnego, cywilnego, podatkowego, postępowania egzekucyjnego, rachunkowości, zamówień publicznych, audytu wewnętrznego, systemów jakości,

4. Zatrudnienie pracowników - wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w realizację zadań w ramach PO PŻ, finansowane w ramach pomocy technicznej,
5. Eksploatacja sprzętu i wyposażenia oraz zakup niezbędnych licencji i oprogramowania - pozycja obejmuje wydatki na asystę techniczną i konserwację oprogramowania narzędziowego i bazodanowego (m.in.: WLS, Oracle DB, AUREA) w zakresie licencji zakupionych w 2015 roku na potrzeby systemu informatycznego do obsługi zadań realizowanych w ramach PO PŻ 2014-2020 i wykorzystanych do jego budowy
6. Budowa, wdrożenie i utrzymanie systemu informatycznego - pozycja obejmuje wydatki niezbędne do utrzymania i rozwoju systemu informatycznego do obsługi zadań realizowanych w ramach PO PŻ 2014-2020 oraz zakup i wdrożenie systemu klasy ERP w części obsługującej zadania realizowane w ramach POPŻ 2014-2020,
7. Wynajem powierzchni - pozycja obejmuje wydatki na wynajem powierzchni biurowej dla pracowników zaangażowanych w realizację zadań w ramach PO PŻ 2014-2020,
8. Przeprowadzanie kampanii informacyjnej – celem realizacji kampanii informacyjnej jest przedstawienie pozytywnych aspektów wdrażania programu poprzez pokazanie dobrych praktyk na poziomie lokalnym i regionalnym, jak również wyjaśnienie istoty wdrażanego programu oraz wymogów i zasad jakie powinny być spełnione przez organizacje partnerskie i odbiorców końcowych. Realizacja kampanii informacyjnej ma na celu dotarcie z informacją o PO PŻ 2014-2020 do organizacji partnerskich, ośrodków pomocy społecznej oraz osób najuboższych, a także do ogółu społeczeństwa, rozpowszechnianie informacji o dobrych praktykach stosowanych przy realizacji PO PŻ 2014-2020, rozpowszechnianie efektów realizacji PO PŻ 2014-2020 w roku ubiegłym, promowanie dobrych praktyk, wymiany doświadczeń i podnoszenie kompetencji kadr organizacji partnerskich.
9. Delegacje służbowe - pozycja obejmuje wydatki na delegacje krajowe,

10. Seminaria dla organizacji regionalnych - Celem seminariów jest poinformowanie o celach i zasadach realizacji programu, bieżącej realizacji programu na terenie danego województwa oraz zachęcenie do przystąpienia do programu nowych uczestników. Uczestnikami seminarium będą przedstawiciele organizacji partnerskich uczestniczących i zainteresowanych przystąpieniem do programu, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, władze samorządowe i lokalne oraz przedstawiciele mediów lokalnych i regionalnych

11. Tłumaczenia.

Planuje się, że ARR w 2017 roku może ponieść wydatki na pomoc techniczną na poziomie 7 196 tys. zł, z tego:

– finansowanie (85%)	6 117 tys. zł
z tego:	
– część 44 – Zabezpieczenia społeczne	6 117 tys. zł
w tym koszty zatrudnienia	3 103 tys. zł
– współfinansowanie (15%)	1 079 tys. zł
z tego:	
– część 44 – Zabezpieczenia społeczne	1 079 tys. zł
w tym koszty zatrudnienia	547 tys. zł

Dla porównania planowane wydatki w roku 2016r. wyniosą łącznie 6 730 tys. zł.

Plan ARR w układzie zadaniowym

Agencja w 2017 r. będzie realizować następujące zadania w zakresie funkcji 21:

Zadanie 21.5. „Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności”

Zadanie 21.6. „Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych”

W ramach zadania 21.5. „Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności”, realizowane są dwa podzadania:

1) podzadanie: 21.5.4. „Pomoc krajowa i wspólnotowa inna niż WPR” obejmujące działania:

- Dopłaty do materiału siewnego
- Pomoc krajowa i wspólnotowa inna niż WPR.

2) podzadanie 21.5.8. „Promocja żywności, systemy jakości żywności, żywność regionalna i tradycyjna” obejmujące działanie:

- Promocja produktów rolnych i rolno-spożywczych,
- Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą.

Dla realizacji tego zadania ustalono miernik: udział eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem (%), którego wysokość na 2017 r. określono w wysokości 13,4%.

Podzadanie 21.5.4

Prowadzone działania mają na celu tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rolnego. Dla producentów rolnych (zużywających do siewu lub sadzenia elitarny lub kwalifikowany materiał siewny zbóż, roślin strączkowych i ziemniaków) realizowane są dopłaty do materiału siewnego w ramach płatności krajowych. ARR administruje również wieloma mechanizmami niefinansowymi polegającymi na monitorowaniu i kontroli procesu produkcji w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Zakres planowanych działań w ramach podzadania 21.5.4 wymaga zaangażowania wydatków w łącznej kwocie 114 283 tys. zł. Agencja przeznaczyła na ten cel dotacje

z budżetu państwa w kwocie 113 956 tys. zł oraz pozostałe środki w kwocie 327 tys. zł

Podzadanie 21.5.8

Wobec wzrastającej konkurencji na rynku unijnym i światowym, coraz większego znaczenia nabierają działania Agencji wspierające promocję polskiej żywności (w tym produktów regionalnych, tradycyjnych, ekologicznych i objętych systemami jakości). Działania te wpływają na zmianę upodobań żywieniowych konsumentów, przyczyniają się do ugruntowania posiadanej pozycji rynkowej polskich produktów rolno--spożywczych, jak również wspomagają zdobywanie nowych rynków zbytu na krajowe produkty rolne i wzrost ich eksportu. ARR wspiera rozwój współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą poprzez organizowanie udziału uczestników tego sektora w przedsięwzięciach promocyjnych i informacyjnych w kraju oraz za granicą.

Zakres planowanych działań w ramach podzadania 21.5.8 wymaga zaangażowania wydatków w łącznej kwocie 17 229 tys. zł, w tym: dotacji z budżetu państwa w kwocie 17 101 tys. zł oraz pozostałych środków w kwocie 128 tys. zł.

Zadanie 21.6. „Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych” służy osiągnięciu celu „Wspieranie stabilizacji rynków rolnych i żywnościowych”. W ramach tego zadania ARR będzie realizowała podzadanie 21.6.1 „Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych” (służące osiągnięciu celu „Podniesienie dochodowości gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw rolno-spożywczych”), które obejmuje następujące działania:

- 1) Interwencyjny zakup i sprzedaż produktów rolnych i przetworzonych;
- 2) Dopłaty do prywatnego przechowywania produktów rolnych i przetworzonych;
- 3) Dopłaty do produkcji, przetwórstwa i spożycia produktów rolnych i przetworzonych;
- 4) Realizacja działań w zakresie obrotu towarowego z zagranicą produktów rolnych i przetworzonych;
- 5) Wspólna organizacja rynku owoców i warzyw;
- 6) Program „Owoce i warzywa w szkole”;
- 7) Pozostałe działania w ramach wspierania realizacji WPR Unii Europejskiej;

- 8) Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku;
- 9) Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych.
- 10) Działania związane z uznawaniem i funkcjonowaniem grup producentów i ich związków oraz organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz organizacji międzybranżowych.

Zakres planowanych działań w ramach podzadania 21.6.1 wymaga zaangażowania wydatków w łącznej kwocie 608 084 tys. zł, w tym: dotacji z budżetu państwa w kwocie 294 506 tys. zł, budżetu środków europejskich w kwocie 311 989 tys. zł oraz pozostałych środków w kwocie 1 589 tys. zł

Dla realizacji tego zadania ustalono miernik: wskaźnik ważony bezwzględnych zmian cen skupu podstawowych produktów rolnych (%), którego wysokość na 2017 r. określono w wysokości 9,9%.

Część C – Dane uzupełniające

W części D planu finansowego wykazano zobowiązania ARR w kwocie 12 323 tys. zł, w tym zobowiązania wymagalne 0 zł.

Zobowiązania dotyczą działalności bieżącej.

Zbiorczy projekt planu finansowego

Zbiorcze ujęcie projektu planu finansowego na 2017 r. w ramach działalności WPR i działalności pozostałej przedstawia się następująco:

Projekt zbiorczego planu finansowego ARR na 2017 r. - ujęcie kasowe (wraz z ewentualnymi rezerwami celowymi)

w tys. zł

Lp	Wyszczególnienie	Działalność związana z administrowaniem mechanizmami WPR			Program Operacyjny w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	Pozostała działalność	Ogółem
		I filar WPR (BSE)	I filar WPR (współfinansowanie, VAT od WPR)	Razem		Administracja, majątkowe mechanizmy krajowe, pomoc techniczna PROW 2014-2020, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020	
I.	WPŁYWY OGÓŁEM	311 989	60 163	372 152	132 988	374 640	879 780
1.	Dotacja podmiotowa	0	0	0	0	135 865	135 865
2.	Dotacja celowa – budżet środków europejskich	311 989	0	311 989	113 040	0	425 029
3.	Dotacja celowa	0	60 163	60 163	19 948	227 231	307 342
4.	Dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0	0	0	0	9 500	9 500
5.	Pozostałe dochody (fundusze promocji, środki własne)	0	0	0	0	2 044	2 044
6.	Rezerwa celowa – budżet środków europejskich	0	0	0	0	0	0
7.	Rezerwa celowa	0	0	0	0	0	0
II.	WYDATKI OGÓŁEM	623 977	120 326	744 303	357 812	374 640	1 476 755
1.	Działania związane z administrowaniem mechanizmami WPR**	623 977	120 326	744 303	0	0	744 303
2.	Działania związane z administrowaniem mechanizmami krajowymi	0	0	0	0	216 604	216 604
3.	Wydatki bieżące	0	0	0	0	137 909	137 909
4.	Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0	0	0	0	9 500	9 500
5.	Wydatki w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	0	0	0	357 812	7 196	365 008
6.	Wydatki w ramach Pomocy technicznej PROW 2014-2020	0	0	0	0	3 431	3 431
III.	STAN ŚRODKÓW*	-311 988	-60 163	-372 151	-224 824	0	-596 975

*/ Po zrealizowaniu wydatków określonych w ustawie budżetowej MRiRW/MRPIPS będzie występować o uruchomienie środków z rezerwy celowej na 2017 r. – część 83

**/ Wydatki na 2017 r. wyniosą 907 645 tys. zł i obejmują planowane wydatki w kwocie 163 342 tys. zł. przeznaczone na finansowanie nadzwyczajnej pomocy w ramach kryzysów w sektorze rolnym.

Dla porównania planowane wydatki w 2016 r. na działalności WPR i działalności pozostałej przedstawiają się następująco:

Planowane wydatki ARR w 2016 r. - ujęcie kasowe (wraz z ewentualnymi rezerwami celowymi)

w tys. zł

Lp	Wyszczególnienie	Działalność związana z administrowaniem mechanizmami WPR			Program Operacyjny w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	Pozostała działalność	Ogółem
		I filar WPR (BSE)	I filar WPR (współfinansowanie, VAT od WPR)	Razem		Administracja, majątkowe mechanizmy krajowe, pomoc techniczna PROW 2014-2020, pomoc techniczna PO PŻ 2014-2020	
I.	WPLYWY OGÓŁEM	1 156 946	178 593	1 335 539	244 167	378 199	1 957 905
1.	Dotacja podmiotowa	0	0	0	0	133 085	133 085
2.	Dotacja celowa – budżet środków europejskich	208 980	0	208 980	207 542	0	416 522
3.	Dotacja celowa	0	48 742	48 742	36 625	231 706	317 073
4.	Dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0	0	0	0	11 057	11 057
5.	Pozostałe dochody (fundusze promocji, środki własne)	0	0	0	0	2 351	2 351
6.	Rezerwa celowa – budżet środków europejskich*	947 966	0	947 966	0	0	947 966
7.	Rezerwa celowa*	0	129 851	129 851	0	0	129 851
II.	WYDATKI OGÓŁEM	1 156 946	178 593	1 335 539	244 167	378 199	1 957 905
1.	Działania związane z administrowaniem mechanizmami WPR	1 156 946	178 593	1 335 539	0	0	1 335 539
2.	Działania związane z administrowaniem mechanizmami krajowymi	0	0	0	0	216 604	216 604
3.	Wydatki bieżące	0	0	0	0	135 436	135 436
4.	Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0	0	0	0	11 057	11 057
5.	Wydatki w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	0	0	0	244 167	6 730	250 897
6.	Wydatki w ramach Pomocy technicznej PROW 2014-2020	0	0	0	0	8 372	8 372
III.	STAN ŚRODKÓW	0	0	0	0	0	0

*/ Po zrealizowaniu wydatków określonych w ustawie budżetowej uruchomiono środki z rezerwy celowej na 2016 r. – część 83

1. W 2017 r. planowane łączne wpływy wyniosą **879 780 tys. zł**, w tym ze:
  - a. środków budżetowych w wysokości 877 736 tys. zł,
  - b. środków z funduszy promocji w wysokości 1 700 tys. zł,
  - c. środków własnych w wysokości 344 tys. zł.
2. Planowane łączne wydatki wyniosą **1 476 755 tys. zł**, w tym ze:
  - a. środków budżetowych w wysokości 2 018 824 tys. zł,
  - b. środków z funduszy promocji w wysokości 1 700 tys. zł,
  - c. środków własnych w wysokości 344 tys. zł,

i realizowane będą głównie w następującym zakresie:

– wydatki administracyjne (dotacja podmiotowa, fundusze promocji, środki własne przeznaczone na wydatki administracyjne)	137 909 tys. zł
– wydatki majątkowe	9 500 tys. zł
– mechanizmy krajowe, w tym:	216 604 tys. zł
○ <i>Dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych</i>	118 000 tys. zł
○ <i>Dopłaty krajowe do materiału siewnego</i>	90 604 tys. zł
○ <i>Działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno spożywczych</i>	4 000 tys. zł
○ <i>Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno – spożywczego z zagranicą</i>	4 000 tys. zł
– pomoc techniczna w ramach PROW 2014-2020	3 431 tys. zł
– pomoc techniczna w ramach PO PŻ 2014-2020	7 196 tys. zł
– mechanizmy WPR (budżet środków europejskich)	623 977 tys. zł
– mechanizmy WPR (budżet państwa –współfinansowanie i VAT) (program poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich, wsparcie programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych, program „Owoce i warzywa w szkole”, Program dla szkół, zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku)	120 326 tys. zł
– Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	357 812 tys. zł

INFORMACJE DODATKOWE

W 2017 r. ARR będzie dodatkowo realizowała:

1. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

W roku 2017 ARR będzie realizowała Program operacyjny inteligentny rozwój 2014-2020 w oparciu o zawartą z Ministerstwem Rozwoju w dniu 15-09-2016 Umowę o partnerstwie przy wspólnej realizacji projektu pozakonkursowego pn. „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand” poddziałanie 3.3.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020

Program ma na celu przede wszystkim wzmocnienie świadomości zagranicznych przedsiębiorców co do wyjątkowości i wysokiej jakości polskich produktów oraz bezpośrednio zapoznanie jak największej liczby zagranicznych przedsiębiorców z polskimi produktami i przedsiębiorcami, a także dalsze umacnianie na świecie idei Marki Polskiej Gospodarki, a także wsparcie rozwoju eksportu polskiej żywności poprzez organizację udziału polskich przedsiębiorców w największych światowych imprezach targowo-wystawienniczych przeznaczonych dla branży spożywczej i działań dodatkowych.

ARR zakłada zwiększenie liczby beneficjentów, działań i rynków w stosunku do tych osiągniętych w latach 2012-2015 w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

W rezultacie działań podejmowanych w ramach nowego programu zakłada się dalszy wzrost rozpoznawalności polskiej żywności na świecie, wykreowanie polskich marek i docelowo wzrost eksportu żywności przetworzonej.

W czasie trwania programu ARR będzie realizować następujące działania promocyjno-informacyjne:

1. Misje gospodarcze,
2. Stoiska narodowe wraz degustacjami i pokazami kulinarnymi,
3. Misje przyjazdowe zagranicznych kontrahentów do Polski,
4. Wizyty studyjne zagranicznych dziennikarzy w Polsce,
5. Przygotowanie i wydruk publikacji,

6. Działania w mediach elektronicznych (prowadzenie subportalu programu, działania informacyjne w mediach społecznościowych, itp.),
7. Publikacje w prasie zagranicznej towarzyszące organizowanym stoiskom narodowym,
8. Zakup materiałów reklamowych,
9. Działania dodatkowe, w tym warsztaty kulinarne dla zagranicznych dziennikarzy, współudział sponsorski w targach.

Planuje się, że ARR w 2017 r. na ww. działania może ponieść wydatki na poziomie 2 196 tys. zł w ramach środków budżetowych z Ministerstwa Rozwoju.

2. Dodatkowe mechanizmy w ramach środków wyjątkowych związanych z zakłóceniami na rynku rolnym uruchomione przez KE we wrześniu 2016 r.

W związku z zakłóceniami na rynku rolnym wynikającymi ze światowej nierównowagi między podażą a popytem, w której znaczącą rolę odgrywa przedłużenie do końca 2017 r. rosyjskiego zakazu przywozu produktów rolnych i spożywczych pochodzących z Unii, Komisja Europejska uruchomiła we wrześniu 2016 r. dwa mechanizmy zapobiegające sytuacjom kryzysowym, tj. pomoc na ograniczenie produkcji mleka⁴⁶ i nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych⁴⁷. W związku z powyższym stwarza to konieczność zabezpieczenia środków budżetowych w łącznej wysokości **37 670 tys. EUR (163 989 tys. zł)** z budżetu UE oraz **22 670 tys. EUR (98 689 tys. zł⁴⁸)** z budżetu krajowego.

- **Pomoc na ograniczenie produkcji mleka** – w celu przywrócenia równowagi podaży-popytu na rynku mleka, Komisja Europejska, zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/1612 we wrześniu 2016 r. przyznała pomoc unijną producentom mleka, którzy dobrowolnie ograniczą

---

⁴⁶Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1612 z dnia 8 września 2016 r. przyznające pomoc na ograniczenie produkcji mleka.

⁴⁷Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/1613 z dnia 8 września 2016 r. przewidujące nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych.

⁴⁸Przy zastosowaniu kursu wymiany określonego w rozporządzeniach: 2016/1612 i 2016/1613, tj. 1 EUR = 4,3533 PLN.

produkcję mleka krowiego. Kwotę przewidzianą dla całej UE ustalono na poziomie 150 mln EUR. Nie ustalono kopert krajowych, ponieważ wsparcie będzie przyznawane od 1 lutego 2017 r. na zasadzie kolejności składanych wniosków przez producentów ze wszystkich państw członkowskich UE. Wydatki państw członkowskich będą kwalifikowalne pod warunkiem wypłaty wsparcia do 30 września 2017 r. W Polsce zasady przyznawania rolnikom wsparcia z tego tytułu reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem pomocy na ograniczenie produkcji mleka (Dz. U. poz. 1477). Z ww. tytułu Agencja w 2017 r. wypłaci producentom mleka z budżetu unijnego **15 000 tys. EUR (65 300 tys. zł⁴⁰)**;

- **Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych** – Komisja Europejska rozporządzeniem delegowanym (UE) 2016/1613 we wrześniu 2016 r. przyznała państwom członkowskim jednorazową dotację finansową na wsparcie producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (wołowiny i cielęciny, wieprzowiny, baraniny i koziny). Zgodnie z ww. rozporządzeniem państwa członkowskie powinny przedstawić Komisji Europejskiej do 30 listopada 2016 r. krajowy program wsparcia obejmujący środki służące wzmocnieniu stabilności gospodarczej oraz stabilizacji rynku oparte na przynajmniej jednym z następujących działań: ograniczenie lub niezwiększanie produkcji, rolnictwo na małą skalę, stosowanie ekstensywnych metod produkcji, stosowanie metod produkcji przyjaznych dla środowiska i klimatu, wdrażanie projektów współpracy, wdrażanie systemów jakości lub projektów mających na celu propagowanie jakości i wartości dodanej oraz szkolenia w zakresie instrumentów finansowych i narzędzi zarządzania ryzykiem. Całkowita kwota pomocy dla państw członkowskich UE wynosi 350 mln EUR, w tym dla Polski – **22 670 tys. EUR (98 689 tys. zł⁴⁰)**. Przyjęto, że kwota wsparcia unijnego dla Polski zostanie wykorzystana w całości, przy czym wydatki dotyczące przedmiotowych płatności będą kwalifikowalne, o ile wsparcie zostanie wypłacone do 30 września 2017 r. W związku z tym, że państwa członkowskie mogą przyznawać dodatkowe wsparcie do maksymalnej wartości równej 100% przyznanej kwoty pomocy, założono, że wydatki poniesione w ramach mechanizmu z budżetu krajowego wyniosą również **22 670 tys. EUR**

(98 689 tys. zł⁴⁰). Prognozuje się, że w 2017 r. Agencja Rynku Rolnego wydatkuje na realizację nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej łącznie ze środków unijnych i krajowych ogółem **45 340 tys. EUR (197 378 tys. zł⁴⁰)**.

Zakłada się, że w 2017 r. z tytułu realizacji ww. mechanizmów Agencja wydatkuje łącznie z budżetu unijnego i krajowego **60 340 tys. EUR (262 678 tys. zł)**.

Ponadto, w ostatnim czasie, w związku z pojawianiem się nowych ognisk afrykańskiego pomoru świń, istnieje zagrożenie dla producentów trzody chlewnej w strefach objętych restrykcjami oraz dla prawidłowego rozwoju sektora wieprzowiny w Polsce. W związku z tym podejmowane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi intensywne działania mające na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa ASF na pozostałą część Polski oraz Unii Europejskiej. Komisarz Hogan zapowiedział, że w najbliższym czasie zostaną zintensyfikowane działania w celu wypracowania zakresu pomocy dla producentów z sektora wieprzowiny w Polsce w związku z ASF. Wobec powyższego niewykluczone jest, że w 2017 r. zaistnieje konieczność zagwarantowania środków w budżecie krajowym na ten cel.

Agencja na etapie wcześniejszych planów wydatków na 2017 rok szacowała wydatki na wypadek kryzysów w sektorze rolnym na poziomie **54 223 tys. EUR (223 408 tys. zł)** w ramach budżetu środków europejskich oraz **12 053 tys. EUR (49 668 tys. zł)** w ramach budżetu państwa, w tym na piątą transzę tymczasowego nadzwyczajnego wsparcia producentów owoców i warzyw w kwocie **42 170 tys. EUR (173 740 tys. zł)** w ramach budżetu środków europejskich. W związku z koniecznością wypłaty środków w ramach *Pomocy na ograniczenie produkcji mleka* oraz *Nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników* niezbędne będzie uruchomienie dodatkowych środków z rezerwy celowej w wysokości **25 617 tys. EUR (114 321 tys. zł)** w ramach budżetu środków europejskich oraz **10 617 tys. EUR (49 021 tys. zł)** w ramach budżetu państwa.